

Centrālā statistikas pārvalde

gada pārskats 2015

gada pārskats
2015

Godātais lasītāj!

Pavadīts spraiga darba gads, kas aizvadīts statistikas nozares attīstības un aktīvas starptautiskās darbības zīmē.

Pateicoties sešu iepriekšējo prezidentūru pūlēm, Latvijas prezidentūras ES Padomē laikā tika pieņemti grozījumi regulai par Eiropas statistiku, nostiprinot ESS pārvaldību un oficiālās statistikas iestāžu profesionālo neatkarību. Grozījumi skar arī statistikas kvalitātes uzlabošanas jautājumus un sloga samazināšanu respondentiem, paredzot mums kā statistikas iestādei plašākas tiesības iesaistīties administratīvo datu avotu veidošanā un izmantošanā.

Cieši ar to sasaucas arī CSP izstrādātais un Saeimā pieņemtais jaunais Statistikas likums, kurā iekļauti vairāki regulējumi ar mērķi ieviest nacionālajā likumdošanā, Eiropas Statistikas regulā un Eiropas Statistikas Prakses kodeksā noteiktos statistikas iestāžu darbības principus.

Jauni izaicinājumi mūsu iestādei saistīti arī ar pievienošanos OECD, tās rekomendācijas saskan ar vispārējiem attīstības virzieniem ESS un CSP darbības stratēģiju 2014.–2016. gadā. Esam iesaistījušies Eiropas stratēģijas „Vision 2020” aktivitātēs, veicinot statistikas ražošanas procesu standartizāciju, inovatīvu risinājumu izmantošanu infrastruktūrā, kvalitātes pilnveidošanu, datu lietotāju vajadzību apzināšanu un nodrošināšanu, kā arī nodarbināto kompetences līmeņa, prasmju un zināšanu paaugstināšanu.

2015. gadā CSP ieguva Latvijas e-indeksa augstāko novērtējumu valsts iestāžu vidū, kas atspoguļo e-pārvaldes efektivitāti Centrālajā statistikas pārvaldē.

Esmu gandarīta, jo darbinieku profesionālisms nenoliedzami ir bijis mūsu panākumu priekšnosacījums. Pateicoties iniciatīvai un atbildīgam ikdienas darbam visa gada garumā, varu droši sacīt, ka kopā mēs varam izvirzīt arvien augstākus mērķus, zinot, ka mums ir pa spēkam tos sasniegt!

Izsaku pateicību arī mūsu respondentiem un sadarbības partneriem!

Centrālās statistikas pārvaldes
priekšniece

SATURS, SAĪSINĀJUMI, MISIJA

SATURS

PRIEKŠVārds	3
MISIJA, VĪZIJA, PAMATVĒRTĪBAS UN DARBĪBAS VIRZIENI	7
2015. GADA NOTIKUMU KALENDĀRS	9
PRIORITĀRIE UZDEVUMI 2015. GADĀ	16
STATISTIKAS DIMENSIJAS	20
LIKUMDOŠANA	32
AKTĪVA STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	35
RESPONDENTU APMIERINĀTĪBAS APTAUJA	42
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	44
PERSONĀLS	49
2015. GADA FINANŠU PĀRSKATS	54
NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	57

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ANO EEK	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija
CAWI	Datorizētas personu interneta aptaujas (<i>Computer Assisted Web Interviewing</i>)
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
CRAN	Interneta bibliotēka (http://cran.r-project.org/web/packages/surveyplanning/)
ECB	Eiropas Centrālā banka
EK	Eiropas Komisija
EKS	Eiropas Kontu sistēma
ES	Eiropas Savienība
ESS	Eiropas Statistikas sistēma
ESSnet	Eiropas Statistikas sistēmu tīkls
ESSPROS	Eiropas Integrētās sociālās aizsardzības statistikas sistēma (<i>European System of Integrated Social Protection Statistics</i>)
Eurostat	Eiropas Savienības Statistikas birojs
EU-SILC	Eiropas Savienības statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem
IKP	Iekšzemes kopprodukts
Intrastat	ES dalībvalstu savstarpējās tirdzniecības ar precēm statistiskās uzskaites sistēma
ISDAVS	Integrētā statistisko datu automatizētā vadības sistēma
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
KVS	Kvalitātes vadības sistēma
LSR	Lauku saimniecību reģistrs
NACE 2.red.	Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā
NKI	Nacionālais kopienākums
NRME	Nacionālās statistikas metadatu redaktors (<i>the National Reference Metadata Editor</i>)
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
PRODCOM	Rūpniecības produkcijas klasifikācija
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PPP	Pirkjspējas paritāšu programma
SPCI	Saskaņotais patēriņa cenu indekss
SUR	Statistikas uzņēmumu reģistrs
Twining	Mērķsadarbības projekts
UR	Uzņēmumu reģistrs
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VSIP	Valsts statistiskās informācijas programma

MISIJA, VĪZIJA, PAMATVĒRTĪBAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Darbības mērķis

CSP mērķis ir nodrošināt oficiālo statistiku par ekonomiskajām, demogrāfiskajām un sociālajām parādībām un procesiem, kā arī par vidi.

Misija

CSP darbības virsmērķis (misija) ir nodrošināt statistiskās informācijas lietotājus ar neatkarīgu un kvalitatīvu oficiālo statistiku.

Vīzija

CSP vīzija – starptautiski atpazīstama iestāde, kas ir kvalitatīvas oficiālās statistikas sagatavotāja un koordinatore Latvijā.

Pamatvērtības

CSP savā darbībā balstās uz šādām pamatvērtībām – zināšanas, sadarbība, atklātība, tiesiskums un atbildība.

Mūsu pamatvērtība ir izglītots, profesionāls, godīgs un uzticams personāls, ko raksturo augsta saskarsmes kultūra un tieksmās uz kvalitatīvu darba rezultātu.

Datu sagatavošanas procesā CSP izmanto tādas datu vākšanas paņēmienus, alternatīvus datu avotus, datu apstrādes metodes un matemātiskos modeļus, kas ļauj samazināt respondentu noslodzi statistisko datu sagatavošanā.

Statistisko datu izplatīšanā tiek izmantotas lietotājiem ērtas metodes – internets ir kļuvis par primāro datu izplatīšanas kanālu. Sagatavotā statistiskā informācija tiek papildināta ar ziņojumiem par datu kvalitāti.

CSP personāls ir profesionāls un izglītots, un tā kompetences līmenis ļauj paust Latvijas intereses starptautiskajās institūcijās. Izmantotās personāla mācību metodes jaunajiem darbiniekiem veicina nepieciešamo iemaņu ātru apguvi, kā arī nodrošina profesionālās kompetences paaugstināšanu esošajiem darbiniekiem.

CSP ēka
Lāčplēša ielā 1, Rīgā

Misija, vīzija, pamatvērtības un darbības virzieni

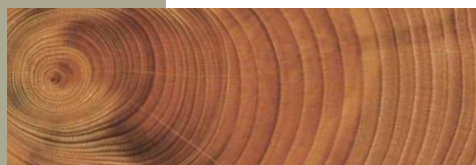
CSP darbības virzieni

- Statistiskās informācijas ieguve, apstrāde un analīze.
- Statistisko datu lietotāju nodrošināšana ar nepieciešamo informāciju.
- Oficiālās statistikas kvalitāte.
- Informācijas tehnoloģiju attīstība.

CSP prioritātes

- Efektīvas metodes un informatīvi datu avoti: statistikas jomas normatīvā regulējuma ietekmes izvērtējums, regulējuma aktualizācija un sabiedrības līdzdalības veicināšana.
- Respondentu administratīvā sloga samazināšana un sadarbības attīstība.
- Administratīvo datu avotu un regulāro CSP apsekojumu sniegtās informācijas izmantošana statistikas ražošanā. Gatavošanās 2021.gada tautas skaitīšanai.
- Attīstība ESS atbilstoši tās stratēģiskajiem virzieniem un statistikas ieguves, apstrādes un izplatīšanas progresīvajām tendencēm.
- Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un attīstība, sistēmiska pieeja procesu norisei un vadībai, nepārtraukta sniegto produktu un pakalpojumu pilnveidošana un attīstība.
- CSP darbinieku profesionālo kompetenču attīstība.

2015. GADA
NOTIKUMU KALENDĀRS

2015. GADA NOTIKUMU KALENDĀRS

Janvāris

- 17.–23. janvāris, Ammāna (Jordānija). CSP eksperts M. Liberts sniedz palīdzību Jordānijas Statistikai izlases plānošanas, apjoma noteikšanas, apsekojuma datu svēršanas un precizitātes novērtēšanas jautājumos.
- 21. janvāris, Brisele (Beļģija). CSP priekšniece A. Žīgure vada ES Padomes Statistikas darba grupas sanākumi Latvijas prezidentūras ietvaros.

Februāris

- 10.–11. februāris, Budapešta, Ungārija. CSP eksperts piedalās ESSnet projekta par standartizāciju noslēguma sanāksmē. Projektā piedalījās Latvijas, Ungārijas, Nīderlandes, Itālijas, Lielbritānijas un Lietuvas nacionālās statistikas iestādes, un tika izstrādāti ESS standartizācijas pamatelementi.
- 11. februāris, Rīga. CSP Ēnu dienā uzņem ēnotājus.
- 11. februāris, Luksemburga. CSP vadība piedalās seminārā par ESS modernizācijas īstenošanas stratēģiskajiem jautājumiem.
- 11.–12. februāris, Luksemburga. CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Eurostat ESS komitejas sanāksmē.
- 16.–19. februāris, Parīze (Francija). Granta projekta „Nacionālo statistikas uzņēmumu reģistru pilnveidošanas un Eiropas profilēšanas izmēģinājuma projekta apmācību seminārs” ietvaros CSP pārstāvis sniedz Latvijas pieredzi.
- 18. februāris, Brisele (Beļģija). CSP priekšniece A. Žīgure vada ES Padomes Statistikas darba grupas sanākumi Latvijas prezidentūras ietvaros.

Marts

- 2.–5. marts, Luksemburga. ESTP mācību kursa „Kā vākt statistiku par globāliem uzņēmumiem” dalībniekiem CSP pārstāvis sniedz prezentāciju „Latvijas pieredze profilēšanā”.
- 3.–6. marts, Ņujorka (ASV). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās ANO Statistikas komisijas 46. sesijā.

CSP priekšniece **Aija Žīgure** (vidū) par ilggadēju un profesionālu darbu, kā arī inovatīvu pieeju valsts statistikas sistēmas attīstībā apbalvota ar **Ministru kabineta balvu**. Balvu pasniedz Ministru prezidente **L. Straujuma** (no labās) un tieslietu ministrs **Dz. Rasnačs**

Aija Žīgure: „Statistika ir zināšanu ietilpīga nozare. Tā prasa izzināt pasauli, dažādas ekonomikas nozares un sociālos procesus. Katrs aprēķinātais skaitlis slēpj milzu darbu, vācot, apkopojot, analizējot datus, izprotot, kādi procesi radījuši un ietekmējuši rezultātu. Statistiķu uzdevums ir izzināt un iedziļināties nozarē vai jomā, dažkārt gūstot tik pat lielu kompetenci kā šajā sfērā strādājošajiem speciālistiem. Mūsu zināšanas ir svarīgas un noderīgas ne vien Latvijai, bet arī Eiropas un pasaules statistikas sistēmai.”

2015. gada notikumu kalendārs

- 17. marts, Brisele (Beļģija). CSP priekšniece A. Žīgure vada ES Padomes Statistikas darba grupas sanāksmi Latvijas prezidentūras ietvaros.
- 20. marts, Stokholma (Zviedrija). CSP vadība piedalās Partnerības grupas 56. sanāksmē.
- 21.–30. marts, Ammāna (Jordānija). CSP eksperts M. Liberts konsultē Jordānijas Statistiku par izlašu veidošanas jautājumiem.
- 26. marts, Rīga. Eurostat eksperts Jens Gruetz atzinīgi novērtē uzkrāto pensiju saistību aprēķinu izstrādi.

Aprīlis

- 8. aprīlis. ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomes (ECOSOC) sēdē Latvija ievēlēja Statistikas komisijā. Latvijas pilnvaru termiņš ilgs no 2016. gada 1. janvāra līdz 2019. gadam, un to pārstāvēs CSP priekšniece Aija Žīgure.
- 20.–24. aprīlis, Kijeva (Ukraina). Eksperta vizīte Ukrainas Valsts statistikas dienestā *Twinning* projekta ietvaros par Statistikas uzņēmumu reģistra uzturēšanas un uzņēmumu grupu noteikšanas jautājumiem.
- 21.–23. aprīlis, Rīga. Balkānu valstu (Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Kosovas, Melnkalnes un Serbijas) statistikas biroju eksperti ierodas mācību vizītē par lauksaimniecības absolūto cenu un indeksu statistikas un Lauksaimniecības ekonomisko kontu aprēķinu metodoloģiju.
- 22. aprīlis, Rīga. Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas deputātu un CSP pārstāvju tikšanās CSP padziļināti iepazīstas ar CSP darbību, lai labāk izprastu Statistikas likumprojekta sakarā diskutētos jautājumus.
- 24. aprīlis, Rīga. Konference datu lietotājiem „Statistika zināšanu sabiedrībai”.
- 27. aprīlis, Rīga. CSP speciālisti organizē divpusēju tikšanos ar Ekonomikas ministrijas ekspertiem par Būvniecības Informācijas sistēmu, lai mazinātu respondentu noslodzi.
- 28.–30. aprīlis, Abu Dabi (AAE). Starptautiskās Atjaunojamo energoresursu aģentūras (IRENA) sanāksmē par atjaunojamo

2015. gada notikumu kalendārs

energoresursu statistikas datu vākšanu Latvijas Statistikas pieredzi prezentē daļas vadītāja L. Melko.

- 29. aprīlis, Brisele (Beļģija). CSP priekšniece A. Žigure vada ES Padomes Statistikas darba grupas sanāksmi Latvijas prezidentūras ietvaros.

Maijs

- 5.–6. maijs, Ženēva (Šveice). ANO EEK seminārā par nabadzības mērīšanu CSP daļas vadītājs V. Veretjanovs prezentē Latvijas pieredzi nabadzības un ienākumu nevienlīdzības rādītāju mērīšanā ekonomiskās krīzes laikā. Pēc *OECD* ielūguma piedalās Pasaules forumā „Statistika, zināšanas un politika: pārveidojot politiku, mainīt dzīves”, kā arī seminārā par nacionālo statistikas iestāžu lomu kompozītu, noskaņojuma un līdera indikatoru ražošanā, kuru organizē ANO EEK.
- 7.–8. maijs, Viļņa (Lietuva). Baltijas valstu statistikas iestāžu sadarbības vadības grupas sanāksmē piedalās CSP vadība un eksperti.
- 13.–15. maijs, Rīga. *Twinning* projekta ietvaros notiek Ukrainas valsts statistikas dienesta pārstāvju mācību vizīte par Statistikas uzņēmumu reģistra uzturēšanas un uzņēmumu grupu noteikšanas jautājumiem.
- 19. maijs, Brisele (Beļģija). CSP priekšniece A. Žigure vada ES Padomes Statistikas darba grupas sanāksmi Latvijas prezidentūras ietvaros.
- 20.–21. maijs, Luksemburga. CSP priekšniece A. Žigure piedalās *Eurostat* Eiropas statistikas sistēmas komitejas sanāksmē.
- 26. maijs, Rīga. Ekonomikas ministre D. Reizniece-Ozola apstiprina institūcijas darbības stratēģiju.
- 26. maijs. CSP statistiķe S. Jesijevska saņem Starptautiskās Oficiālās statistikas asociācijas (*IAOS*) Jauno statistiķu balvu.

Jūnijs

- 1. jūnijs–31. jūlijs, Rīga. CSP iziet praksi Glāzgovas Universitātes students, kurš iesaistās laikrindu analīzes pētniecības darbos.
- 4. jūnijs, Rīga. Saeima pieņem jaunu Statistikas likumu.
- 9. jūnijs, Rīga. *Eurostat* Globālās biznesa statistikas direktorāta izpētes vizīte. CSP sasniegtais biznesa statistikas jomā saņem augstu novērtējumu.

EU2015.LV

2015. gada notikumu kalendārs

- 15.–17. jūnijs, Ženēva (Šveice). Eiropas statistiķu konferences 63. plenārsesijā piedalās CSP priekšniece A. Žīgure.
- 17.–18. jūnijs, Ženēva (Šveice). *OECD* Statistikas un statistikas politikas komitejas sanāksmē CSP priekšniece A. Žīgure
- 26. jūnijs, Stokholma (Zviedrija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Partnerības grupas 56. sanāksmē.

Jūlijs

- 26.–31. jūlijs, Riodežaneiro (Brazīlija). Starptautiskā Statistikas institūta 60. kongresā piedalās CSP vadība

Septembris

- 1. septembris – CSP aprit 96 gadi, kopš iestādes dibināšanas.
- 2. septembris. CSP sāk tautas mikroskaitīšanu, kuras mērķis ir noskaidrot, cik precīzi oficiālā statistika atspoguļo iedzīvotāju skaitu Latvijā, republikas nozīmes pilsētās un novados.
- 7. septembris–24. janvāris (2016), Rīga. CSP praksi iziet četri Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātes studenti, kuri tās laikā iesaistās arī dažādos pētnieciskos darbos.
- 8.–9. septembris, Parīze (Francija). Granta projekta „Nacionālo statistikas uzņēmumu reģistru pilnveidošanas un Eiropas profilēšanas izmēģinājuma projekta apmācību seminārs” ietvaros prezentēta „Latvijas pieredze sadarbībā ar partnervalstīm profilēšanā”.
- 14. septembris, Rīga. Ekonomikas ministre D. Reizniece-Ozola un valsts sekretārs R. Beinarovičs pasniedz ministrijas Atzinības rakstu CSP priekšniecei A. Žīgurei, Juridiskā un pārvaldes organizācijas departamenta direktorei I. Začestei un specializētajam atašejam Latvijas Republikas Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES D. Deinatei par ieguldījumu Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšanā.
- 14.–18. septembris, Kijeva (Ukraina). Notiek eksperta vizīte Ukrainas Valsts statistikas dienestā *Twinning* projekta ietvaros par Statistikas uzņēmumu reģistra uzturēšanas un uzņēmumu grupu noteikšanas jautājumiem.
- 21.–24. septembris, Kijeva (Ukraina). *Twinning* projekta „Atbalsts

D. Deinate (no kreisās) un **I. Začeste** saņem Ekonomikas ministrijas Atzinības rakstu

2015. gada notikumu kalendārs

attīstības procesam Ukrainas statistikā” ietvaros notiek eksperta vizīte Ukrainas statistikā par uzņēmējdarbības strukturālo statistiku. Tiek novērtēta uzņēmējdarbības strukturālās statistikas rādītāju aprēķināšanas metodoloģija, aprēķināšanas kārtība par fiziskām personām, izvērtēti pirmie rezultāti, kā arī sniegta prezentācija par Latvijas pieredzi ārvalstu kontrolētu uzņēmumu datu apkopošanā.

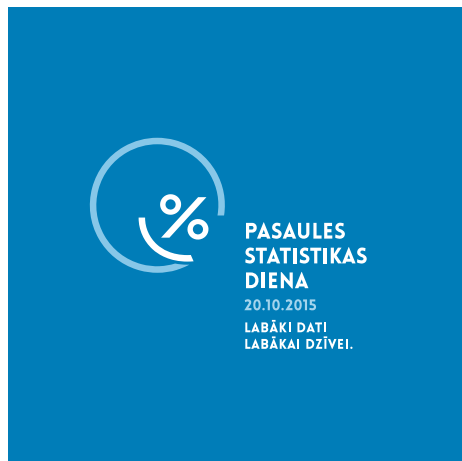
- 22.–23. septembris, Lisabona (Portugāle). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Eiropas statistikas forumā.
- 23.–24. septembris, Lisabona (Portugāle). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Eiropas nacionālo statistikas iestāžu vadītāju (DGINS) konferencē.
- 25. septembris, Lisabona (Portugāle). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās *Eurostat* ESS komitejas sanāksmē un Partnerības grupas 56. sanāksmē.

Oktobris

- 9. oktobris, Rīga. Valsts pārvaldes atvērto durvju dienā CSP uzņem 70 jauniešus.
- 20. oktobris. Pasaules statistikas diena.
- 20.–21. oktobris, Rīga. Granta projekta „Lauksaimniecības statistikas datu plūsmu caurskatīšana un saskaņošana” ietvaros notiek Ungārijas Statistikas ekspertu mācību vizīte CSP.
- 21.–22. oktobris, Luksemburga. Granta projekta „Statistisko vienību pārskatītās definīcijas ieviešanas nākamo posmu gala seminārs” ietvaros CSP eksperts prezentē projekta rezultātus „Latvijas pieredze automatiskās profilēšanas veikšanā”.

Novembris

- 16. novembris, Cēsis. CSP priekšniecei Aijai Žīgurei pasniedz Ministru kabineta balvu.
- 19. novembris, Luksemburga. CSP priekšniece Aija Žīgure piedalās *Eurostat* Eiropas statistikas sistēmas komitejas sanāksmē.
- 24.–25. novembris, Parīze (Francija). *OECD* darba grupas sanāksmē par vides informāciju piedalās CSP eksperti un prezentē Latvijas pieredzi.

2015. gada notikumu kalendārs

Decembris

- 3.–4. decembris, Bratislava (Slovākija). CSP ekspertu J. Minkevičs un I. Pauļukas vizīte-pieredzes apmaiņa par ISO 9001 standartam atbilstošas KVS darbību Slovākijas Statistikā.
- 11. decembris, Stokholma (Zviedrija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Partnerības grupas 56. sanāksmē.
- 17. decembris, Luksemburga. CSP vadība un eksperti piedalās Prezidentūras ES Padomē trio nodošanas sanāksmē.

CSP priekšnieka vietnieks **K. Misāns** (no kreisās) iepazīstina Balkānu valstu statistikas iestāžu pārstāvjus ar lauksaimniecības ekonomisko kontu sistēmu

2015. GADA PRIORITĀRIE PASĀKUMI

2015. GADA PRIORITĀRIE PASĀKUMI

Saskaņā ar institūcijas **darbības stratēģiju 2014.–2016. gadam**, CSP 2015. gadā bija noteikti vairāki būtiski uzdevumi:

- nodrošināt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājus ar statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem, īstenojot VSIP 2015. gadam noteiktos uzdevumus;
- pilnveidot statistisko datu iegūšanas procesu ar mērķi samazināt valsts statistisko pārskatu administratīvo slogu, izmantot valsts nozīmes reģistros esošos datus, turpināt sadarbību ar administratīvo datu turētājiem datu kvalitātes un savlaicīguma uzlabošanai;
- attīstīt CSP informācijas sistēmu arhitektūru nolūkā veidot iespējami centralizētas datu noliktavas un datu apstrādes sistēmas to integritātes, konfidencialitātes un pieejamības nodrošināšanai. Turpināt vienota statistiskā reģistra izstrādi sociālās statistikas vajadzībām, iekļaujot informāciju no administratīvajiem datu avotiem un CSP veiktajiem apsekojumiem;
- nodrošināt statistiskās informācijas pieejamību un šīs informācijas atbilstību datu lietotāju vajadzībām:
 - pilnveidot statistisko datu izplatīšanu internetā, nodrošinot papildu datu analīzes iespējas un radoši izmantojot tehnoloģiju iespējas;
 - datu izplatīšanā izmantot dažādas interaktīvas datu vizualizācijas, kurās lietotāji var veikt sev nepieciešamos datu salīdzinājumus, kas tālāk kalpo sabiedrības diskusiju veicināšanai par aktuālām tēmām;
- attīstīt administratīvo datu avotu un regulārajos CSP veiktajos apsekojumos iegūtās informācijas izmantošanu statistikas ražošanā;
- īstenot Pasākumu plānu nākamās, 2021. gada tautas skaitīšanas sagatavošanai sadarbībā ar citām organizācijām, pilnveidot iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodoloģiju, nodrošināt tautas mikroskaitīšanu;
- veicināt likumprojekta Statistikas likums pieņemšanu Saeimā.

2015. gada prioritārie pasākumi

CSP darbības rezultāti

Rezultatīvais rādītājs	2014. gadā faktiskais	2015. gadā	
		Plānotais	Faktiskais
Ieviesta CAWI datu vākšanas sistēma mājsaimniecību apsekojumos (% no kopējā mājsaimniecību apsekojumu skaita)	14	28	28
Publicēti statistiskie rādītāji interneta datubāzēs (milj. rādītāju)	959	950	1 228
Sagatavota Valsts statistiskās informācijas programma	1	1	1
CSP datu izplatīšanā izmantotas datu vizualizācijas (skaits)	10	6	10
Paplašināts mājaslapas Skolēnu stūrītis (jaunievedumu skaits)	8	8	8
Publicētas publiski lietojamās datnes (jaunu apsekojumu skaits)	4	16	16

2015. gada prioritārie pasākumi

Rezultatīvais rādītājs	2014. gadā faktiskais	2015. gadā	
		Plānotais	Faktiskais
Nodrošināta e-pārskatu iesniegšana (e-pārskatu sistēmā iesniegto pārskatu īpatsvars, procentos)	87	88	88
Veikti Eiropas Statistikas prakses kodeksa īstenošanas pasākumi (publicēto nacionālo kvalitātes ziņojumu skaits)	603	700	755
Ieviesti jauni statistikas rādītāji, pilnveidotas esošās un ieviestas jaunas metodoloģijas, sagatavoti noslēguma ziņojumi <i>Eurostat</i> par īstenotajiem projektiem (ziņojumu skaits)	27	19	20

Stratēģiskās plānošanas un resursu vadības departamenta direktore **Janīna Dišereite** (piektā no labās) iepazīstina Lietuvas un Igaunijas statistikas kolēģus ar sasniegto resursu vadībā un darbības rādītājiem

STATISTIKAS DIMENSIJAS

STATISTIKAS DIMENSIJAS

CSP pastāvīgi attīstās un stiprina savu vadošās statistikas iestādes lomu. Darba izpildes galvenais vadmotīvs ir orientācija uz rezultātu un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšana CSP klientiem. CSP attīsta jauno tehnoloģiju izmantošanu iestādē, virzoties uz *bezpapīra* ofisu.

2015. gadā būtiskākās izmaiņas CSP darbībā saistītas ar statistiskās informācijas nodrošināšanas procesa attīstību, ieviešot jaunas metodoloģijas, uzlabojot esošās, attīstot tehnoloģiskos procesus, pilnveidojot kvalitāti, izmantojot administratīvo datu avotus un samazinot respondentu noslodzi.

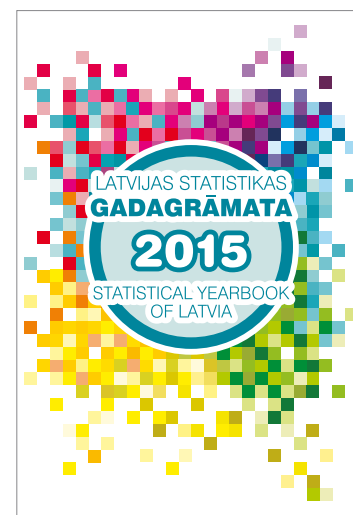
Svarīgākie notikumi un aktivitātes, kas ietekmējuši iestādes darbību:

- Latvija kā ES Padomes prezidējošā valsts. CSP vadīja Padomes statistikas darba grupu un aktīvi risināja normatīvo aktu izstrādes un pilnveidošanas jautājumus.
- Grozījumi regulā par Eiropas statistiku. Likumdošanas izmaiņas nostiprināja ESS pārvaldību, kā arī oficiālās statistikas iestāžu profesionālo neatkarību. Grozījumi skar arī statistikas kvalitātes uzlabošanas jautājumus un noslodzes mazināšanu respondentiem – paredzot statistikas iestādei plašākas tiesības iesaistīties administratīvo datu avotu veidošanā un izmantošanā.
- Latvijas pievienošanās process *OECD*. *OECD* eksperti secināja, ka statistikas jomā Latvijā ir spēcīga likumdošanas bāze un institucionālais ietvars, Latvijā īstenotā prakse statistikas jomā atbilst *OECD* standartiem un labajai pieredzei.
- Saeimā pieņemts CSP izstrādātais Statistikas likums, kas stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī.

Makroekonomiskā statistika

CSP, tāpat kā citu ES dalībvalstu statistikas iestādes, arī 2015. gadā turpināja pilnveidot nacionālo kontu datus, aprēķinos izmantojot jaunus datu avotus un pilnveidojot līdz šim lietoto metodoloģiju, lai novērstu atsevišķas nepilnības, uz ko īpašu atrunu veidā ir norādījusi EK (piemēram, pilnveidota PVN krāpšanas aprēķinu metodoloģija; pārskatīta metodoloģija, kas saistīta ar mājokļu pakalpojumiem un izdevumiem to uzturēšanai).

2015. gada 24.–25. novembrī notika *Eurostat* informācijas vizīte par nenokārtotajām NKI datu atrunām. Saistībā ar nepilnību novēršanu NKI datos

Statistikas dimensijas

CSP speciālisti veikuši pilnveidojumus nacionālo kontu aprēķinu metodoloģijā atbilstoši Eiropas kontu sistēmas prasībām, vienlaikus veicot IKP datu precizēšanu 1995.–2013. gadam.

CSP eksperti uzsākuši un līdz 2019. gadam pakāpeniski turpinās darbu, lai novērstu visas Komisijas Īstenošanas lēmumā Latvijai piešķirtās atkāpes, jo 2020. gadā Latvijai jānodrošina visu obligāta statusa nacionālo kontu datu aprēķināšanu.

CSP speciālisti, strādājot starpinstitūciju darba grupā, sagatavoja Ministru kabineta informatīvo ziņojumu par **republikas pilsētu IKP** un pievienotās vērtības iegūšanas iespējām un tam nepieciešamo finansējumu. No 2016. gada esošā budžeta ietvaros CSP nodrošinās 9 republikas pilsētu reģionālā iekšzemes produkta faktiskajās cenās eksperimentālu aprēķinu. Ministru kabinets atbalstīja arī ideju par jaunu republikas pilsētu ekonomisko attīstību raksturojošu indikatoru izveidi. Indikatoru noteikšana un to aprēķinu metodes izstrāde tiks realizēta tikai pēc nepieciešamā papildu finansējuma piešķiršanas.

Lai pilnveidotu **valdības deficīta un parāda notifikācijas** sagatavošanas procesu, Ministru kabinets 22. decembrī apstiprināja CSP izstrādātos noteikumus Nr. 756 „Kārtība, kādā sagatavo vispārējās valdības budžeta deficīta un parāda notifikāciju”, kas aizstāja 2011. gada 4. oktobra noteikumus Nr. 748. Jaunais normatīvais regulējums sagatavots saskaņā ar Padomes 2009. gada 25. maija Regulu (EK) Nr. 479/2009 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru un 2013. gada 21. maija Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā ieviešanu.

Jaunā regula paredz, ka 2017. gadā visām ES valstu statistikas iestādēm jā sagatavo dati par **uzkrātajām pensiju saistībām sociālās apdrošināšanas pensiju shēmās**. Šī informācija sniegs iespēju dalībvalstīm prognozēt, apkopot un starptautiski salīdzināt naudas apjomu, izteiktu šodienas vērtības izteiksmē, kas būtu jāizmaksā nākamajiem pensionāriem, balstoties uz atskaites brīdī uzkrātajām iemaksām, kā arī naudas apjomu, kas nepieciešams nākamo pensiju izmaksām jau esošajiem pensionāriem, ņemot vērā paredzamā mūža ilgumu.

Latvija ir viena no pirmajām ES dalībvalstīm, kura ir ieviesusi makrosimulācijas modeli valsts uzkrāto pensiju saistību aprēķināšanai un iesniegusi pirmos rezultātus *Eurostat*.

Statistikas dimensijas

Sociālā statistika

2015. gadā Sociālās statistikas prioritāte bija gatavošanās 2021. gada **tautas skaitīšanai**, ko paredzēts veikt, izmantojot tikai administratīvos datus. Īstenojot Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija sēdē apstiprināto pasākumu plānu, CSP organizēja tautas mikroskaitīšanu, kuras galvenais mērķis ir iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodoloģijas kvalitātes pārbaude.

Lai uzlabotu **iedzīvotāju skaita** novērtēšanas metodoloģiju, iekļaujot tajā papildu administratīvos datus, noslēgti sadarbības līgumi ar Ieslodzījuma vietu pārvaldi, 29 augstākās izglītības iestādēm, Studiju un zinātnes administrāciju, Izglītības kvalitātes valsts dienestu un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”. Sadarbībā ar statistikas matemātiķiem izstrādāts algoritms, lai no administratīvajiem datiem varētu iegūt informāciju par ģimenes struktūru. Sagatavota un iesniegta PMLP izskatīšanai Iedzīvotāju reģistra datu kvalitātes analīze. Turpinās administratīvo datu analīze nodarbinātības jomā.

Lai visu nepieciešamo informāciju iegūtu tikai no administratīvajiem reģistriem, ir nepieciešami papildu finanšu līdzekļi Iekšlietu ministrijai (Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei) Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmas programmatūras pilnveidošanai un Tieslietu ministrijai (Valsts zemes dienestam) Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas pilnveidošanai un tā datu kvalitātes uzlabošanai. Papildu finansējums šiem mērķiem līdz šim budžetā nav piešķirts.

Lai savlaicīgi sekotu līdzi izmaiņām darba tirgū, no pērnā gada 1. septembra CSP sāka aprēķināt un publicēt sezonāli izlīdzinātos **nodarbināto iedzīvotāju, bezdarbnieku skaita** un **bezdarba līmeņa** mēneša novērtējumus. Mēneša novērtējumi ir pieejami dalījumā pēc dzimuma un par periodu no 2002. gada janvāra.

Atzīmējot to, ka pirms 20 gadiem tika uzsākts Darbaspēka apsekojums, CSP organizēja nodarbinātības statistikas datu lietotāju semināru, kurā piedalījās ministriju un banku pārstāvji, kā arī sagatavoja datu krājumu „Darbaspēka apsekojums 1995.–2014. gadā”.

CSP piedalījās *Eurostat* pilotpētījumā SDMX standarta ieviešanā **ESSPROS datiem** un pirmo reizi nosūtīja ESSPROS moduļa „Neto pabalsti” datus jaunajā SDMX formātā. Latvija un Nīderlande šajā projekta stadijā bijušas vissekmīgākās. Latvijas pieredze tika prezentēta *Eurostat* darba grupā. Noorganizēta arī starpinstucionāla tikšanās par ESSPROS jautājumiem ar VSAA kā galvenajiem datu sniedzējiem.

Statistikas dimensijas

CSP sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti piedalījās Pasaules Veselības organizācijas projektā un sagatavoja Latvijas analītisko ziņojumu par **veselības izdevumu** ietekmi uz mājsaimniecības patēriņu.

Cenu statistika

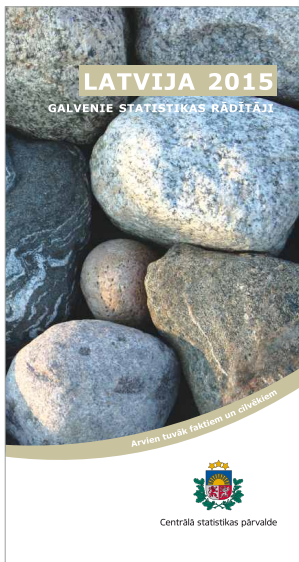
Cenu statistikā 2015. gada beigās **PCI** aprēķināšanas sistēma tika pielāgota pārejai uz jauno *ECOICOP* klasifikāciju. Papildus, lai izpildītu prasības attiecībā uz jaunu indeksu bāzes periodu, arī 2015. gada indeksi tika aprēķināti atbilstoši *ECOICOP* klasifikācijai. Cenu statistikas jomas speciālisti aktīvi līdzdarbojušies trijās Eiropas Starptautisko salīdzinājumu programmas valstu sanāksmēs par **Pirkjspējas paritātes** aprēķiniem: martā – Lisabonā (Portugāle), septembrī – Ņūportā (Apvienotā Karaliste), novembrī – Korkā (Īrija). 2015. gadā patēriņa cenu indeksu eksperts strādāja Eiropas Padomes statistikas darba grupā par jaunas ES Regulas projekta par SPCI sagatavošanu.

Uzņēmumu statistika

Uzņēmumu statistikā pirmoreiz publicēti **uzņēmumu strukturālās statistikas** un **gada nefinanšu investīciju** eksperimentālā aprēķina dati republikas pilsētās pēc pamatdarbības vai biroja atrašanās vietas. Šie dati lietotājiem sniegti kopā ar kvalitātes rādītājiem un aprēķina metodoloģiju, ko nodrošināja matemātikas statistiķi.

Izstrādāts rīcības plāns statistiskās vienības „uzņēmums” ieviešanai Uzņēmējdarbības strukturālajā statistikā. Pilnveidoti izlases veidošanas nosacījumi, pārskatīts apsekojumā iekļaujamo uzņēmumu loks, meklēti papildu informācijas avoti, kas nodrošinātu kvalitatīvāku izlases sagatavošanu, veikta iegūtās papildinformācijas analīze. Piemēram, par 50 % samazināts pārskata „2-pētniecība” izlases apjoms. Savukārt „Pārskata par rūpniecības produkcijas veidu ražošanu un realizāciju, sniegtajiem rūpnieciskajiem pakalpojumiem 2015. gadā” no kopējās izlases 2,6 % respondentu atbrīvoti no pārskata sniegšanas, jo rasta iespēja izmantot administratīvo datu avotus.

Pašvaldību administratīvā sloga samazināšanai CSP un Finanšu ministrijas eksperti izstrādāja ceturkšņa pārskata veidlapu „2-darbs-pašvaldības”, tāpēc, sākot ar 2015. gadu, pašvaldībām vairs nebija jāsniedz Finanšu ministrijai ikmēneša informācija par izdevumiem atlīdzībai, jo šo informāciju pašvaldības iesniedza, reizi ceturksnī aizpildot jaunizveidoto veidlapu.

Statistikas dimensijas

Sagatavots saīsinātās veidlapas „2-darbs” projekts mazajiem un mikrouzņēmumiem, vairāk izmantojot pieejamo informāciju no VID administratīvajām datubāzēm. Veidlapa tiks ieviesta 2016. gadā, lai samazinātu mazo un mikrouzņēmumu noslodzi.

Saīsināts datu publicēšanas termiņš **būvniecības** īstermiņa statistikai par vienu dienu un **apstrādes rūpniecības apgrozījuma** datiem 2016. gadam par četrām dienām.

Tirdzniecības un pakalpojumu statistikā 2015. gadā ieviests mēneša periodiskums apsekojumam par apgrozījumu tiem pakalpojumu uzņēmumiem, kuru nozares tiks iekļautas jaunajā ietvarregulā par uzņēmējdarbības statistiku. Šis **jauninājums** ļaus turpmāk sagatavot kvalitatīvākus datus IKP ātrajam aprēķinam, kā arī sniegt savlaicīgāku informāciju datu lietotājiem par attīstības tendencēm pakalpojumu jomā. Līdz šim par pakalpojumiem bija pieejami dati vien ar ceturkšņa periodiskumu.

Nodrošinot operatīvāku un efektīvāku komunikāciju ar respondentiem, kā arī ekonomējot pasta izdevumus, arvien plašāk tiek izmantots elektroniskās sarakstes veids. 2015. gadā 84 % informatīvo vēstuļu par respondentu iekļaušanu CSP apsekojumā tika nosūtīts pa e-pastu ar drošu elektronisko parakstu.

Pieaug arī jaunu respondentu skaits, kuri vēlas iesniegt pārskatus elektroniski. Šobrīd praktiski visus uzņēmumu statistikas pārskatus var iesniegt elektroniski, un vairāk nekā 88 % pārskatu tiek iesniegti elektroniski, izmantojot *e-Pārskats* sistēmu.

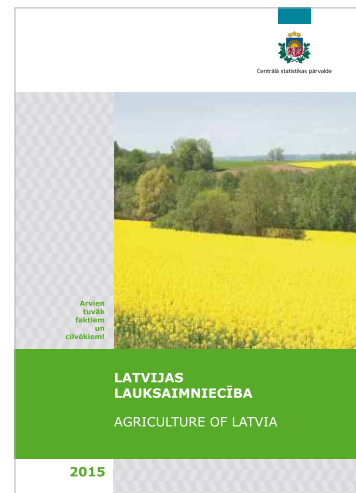
Pārskata gadā respondentiem nodrošināta iespēja e-Pārskata veidlapas sākt aizpildīt ne vēlāk kā pirmajā darba dienā pēc pārskata perioda: veidlapas „1-ieguldījumi”, „2-ieguldījumi” un „5-ieguldījumi” bija pieejamas par 40 dienām ātrāk nekā iepriekš, savukārt veidlapa „1-FAP” 7 dienas ātrāk.

Lauksaimniecības, vides un enerģētikas statistika

2015. gadā turpinājās darbs, lai pilnvērtīgāk izmantotu administratīvo datu avotu informāciju **lauksaimniecības statistikā**.

Pērn noorganizēts arī seminārs „Enerģētikas statistika – attīstība, tendences un kvalitāte”, kurā piedalījās *Eurostat*, Ekonomikas, citu ministriju un enerģētikas institūciju pārstāvji, lai diskutētu par enerģētikas statistikas attīstību un pilnveidošanu atbilstoši politikas veidotāju, pētnieku, nevalstisko organizāciju un citu datu lietotāju vajadzībām.

2015. gadā veidlapu vērtēšanas darba grupa izvērtējusi **24** valsts statistikas pārskatu un anketu veidlapu paraugus, lai pilnveidotu to saturu un samazinātu respondentu administratīvo noslodzi

Statistikas dimensijas

Novērtējot semināra rezultātus, secināts, ka enerģētikas statistika kopumā labi apmierina pašreizējās lietotāju vajadzības. Tas ir vienīgais enerģētikas datu avots politikas veidotājiem un pētniekiem. Tomēr, jau tuvākajā laikā būs nepieciešams vākt papildu datus, lai nodrošinātu augstāku enerģētikas statistikas detalizāciju Enerģētikas un Klimata politikas veidotājiem, pētniekiem un pašvaldībām. Enerģētikas politikas veidotājiem ir nepieciešamas dziļākas konsultācijas ar oficiālās statistikas iestādēm, pirms tiek izvirzīti jauni statistiskie rādītāji, lai attiecīgi izvēlētos tādus rādītājus, kas ir pieejami un efektīvi attiecīgo politiku vērtēšanai un monitoringam. Saskaņā ar Regulas projektu (stāsies spēkā 2016. gadā) par gāzes un elektroenerģijas cenām, lai detalizēti varētu salīdzināt dalībvalstu gāzes un elektroenerģijas cenas, to tīkla cenas vajadzēs sadalīt atsevišķās komponentēs – sadales un pārvades cenās. Lai to veiktu, ir nepieciešams panākt jaunu vienošanos ar energosadales operatoriem 2016. gadā, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu Regulas projekta izpildi.

CSP jau pērn iesaistījusies vairāku pasākumu ieviešanā. Piemēram, uzsāktas *Eurostat* un dalībvalstu konsultācijas par datu ātrāku savākšanu un apstrādi valstu energobilanču sagatavošanai, panākta vienošanās ar energosadales operatoriem par gāzes un elektroenerģijas tīkla cenas sadalīšanu atsevišķās komponentēs u.c.

Kvalitātes vadība

Kvalitātes vadības sistēmas ietvaros tiek standartizēti, optimizēti un dokumentēti CSP īstenotie statistikas nodrošināšanas procesi, lai veicinātu vienotu un efektīvu kārtību procesu norisei dažādiem līdzīgiem statistikas nodrošināšanas procesiem un izveidotu CSP zināšanu bāzi. Ar KVS īstenota sistēmiska pieeja procesu norisei un vadībai.

2015. gadā iestādes kritisko procesu darbības uzraudzībai sadarbībā ar procesu īpašniekiem noteikti šo procesu kvalitātes rādītāji un mērķi. Pērn turpinājās darbs pie KVS portāla dizaina, satura, lietošanas un procesu shēmu vizualizācijas pilnveidošanas. Īstenots daļējs iekšējais KVS audits, lai noteiktu procesu īstenošanas atbilstību KVS un citos saistošajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

CSP mājaslapā publicēti nacionālie **standartizētie kvalitātes ziņojumi** par 152 CSP sagatavotajiem un 2015. gadā publicētajiem statistikas projektiem, nodrošinot statistikas lietotājus ar metodoloģisko informāciju par tiem.

Statistikas dimensijas

CSP kā vadošā iestāde oficiālās statistikas jomā

2015. gadā ir saskaņots un publicēts **Eurostat Detalizētās ekspertīzes gala ziņojums** par Latvijas atbilstību Eiropas Statistikas prakses kodeksam un CSP koordinējošo lomu, kā arī **ziņojums par Latvijas integrāciju Eiropas Statistikas sistēmā**.

Pārskata gadā CSP ir strādājusi pie vairāku Detalizētās ekspertīzes rekomendāciju ieviešanas. CSP veiksmīgi realizējusi ekspertu ieteikumu par jaunā Statistikas likuma izstrādi un Statistikas padomes izveidi. CSP ir sākusi organizēt ceturkšņu tikšanās ar statistikas iestādēm par dažādiem aktuāliem jautājumiem, tādējādi ieviešot rekomendāciju par saliedētas, uz savstarpēju sadarbību vērsta, nacionālās oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas veidošanu.

Ieteikumu visu statistikas iestāžu sagatavoto statistisko informāciju izplatīt un pozicionēt kā vienotas statistikas sistēmas produktus ar vienotu vizuālo noformējumu, CSP paredz izpildīt 2018. gadā, kad tiks pabeigti jau 2015. gadā iesāktie oficiālā statistikas portāla izstrādes darbi, un tajā lietotājiem vienkopus tiks publicēta visa oficiālā statistika un saistītā informācija.

Ar 2015. gadu, lai nodrošinātu jaunajā Statistikas likumā noteikto CSP kā oficiālās statistikas sistēmas vadošās iestādes funkciju izpildi, CSP veica oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas koordināciju oficiālās statistikas kvalitātes jautājumos. CSP sniedz konsultācijas statistikas iestādēm, savā mājaslapā uztur informāciju par oficiālās statistikas sistēmas jautājumiem, aktualitātēm, koordinē un uzrauga Eiropas Statistikas Prakses kodeksa ieviešanu un ievērošanu visās statistikas iestādēs.

Pētniecība metodoloģijas jomā

Statistikas matemātiķi 2015. gadā turpināja aktīvu pētniecības darbu **imputācijas metožu** lietošanai personu un mājsaimniecību apsekojumos, īpaši *EU-SILC* un Eiropas Iedzīvotāju veselības apsekojumā, lai trūkstošās vērtības apsekojumu datus precīzāk aizvietotu ar saskaņotām un ticamām vērtībām. Trūkstošo datu imputācijas mērķis ir nodrošināt apsekojuma datu apstrādei ērtāk un vienkāršāk lietojamus datus.

Nodarbinātības statistikas jomā matemātiķi palīdzēja izstrādāt **ikmēneša novērtējumu** metodoloģiju, izmantojot ceturkšņu Darbaspēka apsekojuma datus un mēnešu Nodarbinātības valsts aģentūras datus. Tā rezultātā septembrī pirmo reizi tika publicēts mēneša nodarbināto un darba meklētāju

CSP priekšiece **A. Žigure** vada semināru par oficiālās statistikas jautājumiem

Statistikas dimensijas

skaits un īpatsvars. Tagad statistikas lietotāji ir nodrošināti ar mēneša nodarbinātības statistiku.

Arī pakalpojumu produkcijas rādītāja metodoloģijas izstrādē paveiktais dos iespēju paplašināt administratīvo datu izmantošanu un turpmāk statistiku nodrošināt katru mēnesi (šobrīd tā ir ceturkšņu statistika).

2015. gadā statistikas matemātiķi izstrādāja un attīstīja **izlases dizainu** un veica izlases vienību atlasīšanas tautas mikroskaitīšanai ar mērķi iegūt iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodes kvalitātes izvērtējumu. Izmantojot Vācijas Statistikas pieredzi, tika sagatavots skaitīšanas **iecirķņu saraksts**. Izstrādāta arī procedūra, kas izlasē iekļautajiem iecirkņiem automātiski ģenerē kartes, kurās ir atzīmēti izlasē iekļautie mājoņi.

Inovācijas nodrošinātas **R** programmas bibliotēkas tālākā attīstībā, lai varētu ātrāk, ērtāk un precīzāk aprēķināt izlases kļūdu rādītājus. Statistikas matemātikas eksperti pilnveidoja programmatūru „*vardpoor*”, izveidojot jaunas funkcijas un testējot izlases kļūdu novērtēšanu. Programmatūra „*vardpoor*” dod iespēju ātri un efektīvi novērtēt izlases kļūdas (variācijas koeficientus, standartkļūdas, ticamības intervālus, dizaina efektu). 2015. gadā pirmo reizi tika aprēķinātas izlases kļūdas novērtējumu izmaiņai starp secīgu periodu datiem. Attīstīta bibliotēka „*surveyplannig*” **R** programmā. 2015. gadā CRAN serverī ir publicēta CSP ekspertu J. Breidaka, M. Liberta un J. Jukāma izstrādāta jauna bibliotēka „*surveyplannig*”, kas dod iespēju efektīvi veikt izlases apjomu aprēķinu, sagaidāmās precizitātes novērtēšanu un optimāla izlases izvietojuma aprēķinu. 2015. gadā bibliotēka tika izmantota gan uzņēmumu, gan personu/mājsaimniecību apsekojumu izlašu dizainu plānošanā.

Svetlana Jesiļevska

Starptautiskās Oficiālās statistikas asociācija (IAOS) katru gadu organizē konkursu par **Jauno statistiķu balvu**, lai mudinātu jauno statistiķu interesi par oficiālo statistiku. Jauni statistiķi, kuri ir nodarbināti valsts vai starptautiskajās statistikas iestādēs, tiek aicināti iesniegt rakstus, kuros tiek piedāvāti risinājumi par metodoloģiskiem vai stratēģiskiem jautājumiem oficiālajā statistikā reģionālā, nacionālā vai starptautiskā līmenī.

2015. gada konkursā 35 pētnieku konkurencē no 27 pasaules valstīm CSP statistiķe **Svetlana Jesiļevska** saņēmusi Starptautiskās Oficiālās statistikas asociācijas (IAOS) Jauno statistiķu balvu par pētījumu „Iteratīvā metode neraksturīgo vērtību ietekmes mazināšanai: datu pilnīguma nodrošināšana”.

Pētījums ir aktuāls, jo izlases apsekojumos bieži parādās datu vērtības, kas

Statistikas dimensijas

būtiski atšķiras no vairākuma, zinātniskajā literatūrā tos sauc par neraksturīgām vērtībām (*outliers*) un izšķir viendimensiju (*univariate outlier*) un daudzdimensiju neraksturīgās vērtības (*multivariate outlier*). Neraksturīgās datu vērtības bieži sastopamas izlases apsekojumos. Kad apsekojums ir pabeigts, statistiķi veic datu pirmapstrādi: identificē neraksturīgās vērtības, lai datus var lietot turpmākai apstrādei.

Svetlanas Jesiļevskas izstrādātā iteratīvā metode paredz vairākus soļus daudzdimensiju neraksturīgo vērtību identificēšanai un to ietekmes mazināšanai uz kopējiem rezultātiem un datu kvalitāti.

Pētījuma ietvaros iteratīvā metode tika aprobēta, izmantojot Latvijas inovāciju apsekojuma rezultātus.

Balvas pasniegšanas ceremonija notika 2015. gada 31. jūlijā Pasaules statistikas konferencē Riodežaneiro. Jauno statistiķu balvas laureātiem tika pasniegts sertifikāts un naudas balva, ka arī konkursa laureātiem ir piedāvāta iespēja kļūt par Starptautiskās statistikas asociācijas biedriem.

Svetlanas Jesiļevskas pētījuma rezultāti tiks publicēti Starptautiskās Oficiālās statistikas asociācijas Statistiskajā žurnālā (*Statistical Journal of the IAOS*): <http://ej.uz/rwku>.

Informācija par Jauno statistiķu balvas laureātiem ir publicēta Starptautiskajā statistikas institūta izdotajā apbalvojumu brošūrā (*Awards Brochure ISI and Associations 60th ISI World Statistics Congress Rio de Janeiro, Brazil*), kas ir pieejama arī Starptautiskās statistikas institūta mājaslapā sadaļā „Activites” – „ISI awards” – „2015 Awards Brochure”: <http://www.isi-web.org/images/WSC/2015/2015-Awards-Brochure.pdf>.

Papildu informācija par Starptautisko Oficiālās statistikas asociāciju pieejama vietnē <http://isi.cbs.nl/IAOS/>. Informācija par 2015. gada Jauno statistiķu balvu publicēta IAOS tīmekļa vietnē sadaļā „Young statisticians prize”.

Informācijas tehnoloģiju infrastruktūra

CSP attīsta mūsdienīgu, efektīvi funkcionējošu infrastruktūru, kas nodrošina ērtu, ātru un drošu statistisko datu savākšanu, apstrādi, glabāšanu, analīzi un izplatīšanu, uzlabojot sadarbību ar ārējo reģistru un informācijas sistēmu uzturētājiem.

2014. gadā ISDAVS tika veikti daudzi sistēmas pilnveidojumi, lai padarītu efektīvu *e-Pārskata* lietošanu, tāpēc 2015. gadā visas statistiku ražojošās

Statistikas dimensijas

struktūrvienības bija iesaistītas ISDAVS jaunās versijas testēšanā un attīstībā, piemēram, ātrāk un kvalitatīvāk savācot un apstrādājot pirmdatus. Lai racionalizētu statistikas datu iegūšanu, pārskatīts un paplašināts **metadatu apraksts** ISDAVS, kas ļauj labāk izmantot administratīvos datus un veikt automatizētus aprēķinus. Atbilstoši izstrādātajam **ISDAVS SUR** moduļa funkcionalitātes uzlabošanas aprakstam, no septembra notika SUR datubāzes testēšana. Pilnveidotais **ISDAVS SUR** modulis nodrošina datu uzturēšanu atbilstoši rekomendētajai metodoloģijai un sekmē darbu optimizāciju, sagatavojot datus nosūtīšanai uz *Eurostat*.

CSP datu apstrādes sistēmas ISDAVS vidē ieviesti jauninājumi arī **Intrastat** pārskatu datu apstrādē, un tie padarīs efektīvāku *Intrastat* pārskatu datu apstrādes procesu.

Īstenota **ISDAVS-CASIS** programmas procesu pilnveidošana ienākošo datu kontrolei, datu analīzei un apstrādei. **SSDN** un ISDAVS-CASIS sistēmu attīstībai, apzinātas nepieciešamās papildu funkcionalitātes un sāka tehniskās specifikācijas izstrāde.

Pārvaldes statistiķi aktīvi lieto Starptautisko datu un metadatu apmaiņas standarta (**SDMX**) atbilstošo metadatu redaktoru (*NRME web application*).

Projektu vadība

Programmas „*Statistikās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai*” ietvaros, attīstot jaunu rādītāju iegūšanas metodes un pilnveidojot metodoloģiju, CSP īstenoja granta projektus – 2015. gadā aktīvi bija 46 granta projekti. No jauna sākti 19 projekti, 23 projektos darbs pabeigts, bet par 20 īstenotajiem projektiem sagatavoti un nosūtīti *Eurostat* projekta noslēguma ziņojumi. Programmā kopā apgūti līdzekļi 639 807 eiro apjomā.

2015. gada apjomīgākie projekti:

- „NKI avotu un metožu apraksts” un „SDMX un ar EKS 2010 saistīto datu struktūras definīciju (DSD) ieviešana nacionālajos kontos”;

Projekta laikā jā sagatavo NKI metodoloģijas apraksts. Tā kā NKI ir nozīmīgākais ES pašu resursu avots, šo aprakstu izmanto, lai novērtētu valsts NKI (IKP) aprēķinu atbilstību regulai par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu ES prasībām un Eurostat rekomendācijām.

- „2015. gada apsekojums par informācijas un komunikāciju tehnoloģiju lietošanu un e-komerciju uzņēmumos” un „2015. gada apsekojums par informācijas un komunikāciju tehnoloģiju lietošanu māsaimniecībās”;

Statistikas dimensijas

- „Eksperimentālais pētījums IAKS un citu administratīvo reģistru un statistikas savienošanas ietvarā”;
- Lauksaimniecības statistikas, kas izstrādāta nacionālajām vajadzībām, pārskatīšana, saskaņošana un nosūtīšana *Eurostat*, citām Komisijas iestādēm vai starptautiskajām organizācijām.

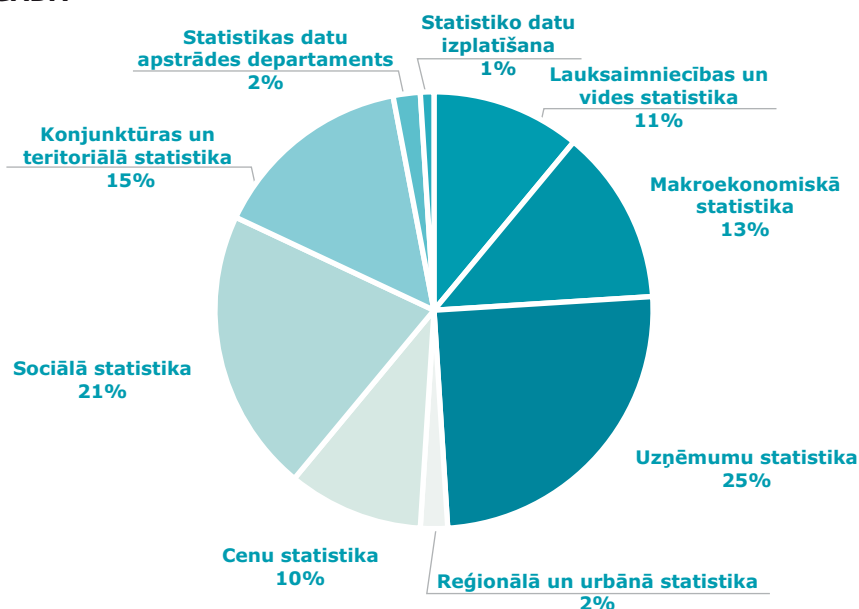
Projekta ieviešanas rezultātā izveidoti valsts nacionālo institūciju lauksaimniecības statistisko datu plūsmu apraksti, izvērtētas dublēšanās iespējas, izstrādātas rekomendācijas datu plūsmu optimizācijai, priekšlikumi sadarbības uzlabošanai starp institūcijām. Par projektā paveikto darbu saņemts ļoti **augsts** darba novērtējums no *Eurostat*.

- SIMSTAT mikrodatu apmaiņas testēšana. Projekta rezultātā praktiski organizēta mikrodatu apmaiņa starp dalībvalstīm, sagatavots mikrodatu apmaiņas plāns, novērtēta izveidotās datu apmaiņas sistēmas darbība un efektivitāte, veikta apmaiņas ceļā iegūto datu analīze. Ieviešot šo projektu, būtiski paātrināsies datu apmaiņa ārējās tirdzniecības statistikā.

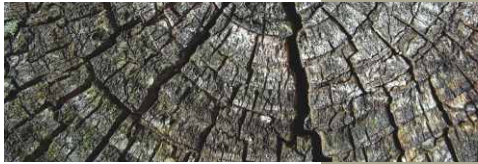
Programmas 2015. gada pārskats pieejams CSP mājaslapas sadaļā/ dokumenti/ ES tiesību akti un citi dokumenti/ projekti:

<http://ej.uz/29kv>

APGŪTAIS BUDŽETS PROJEKTOS PA STATISTIKAS JOMĀM, % 2015. GADĀ

LIKUMDOŠANA

Jaunais Statistikas likums

2015. gada 4. jūnijā Saeima galīgajā lasījumā pieņēma jaunu statistikas sistēmas un darba organizācijas regulējumu, kas izstrādāts atbilstoši saistībām, ko Latvija uzņēmusies kā ESS dalībvalsts. Jaunajā likumā ir iekļauti vairāki regulējumi, kas ievieš Latvijas statistikas sistēmā prasības, kas izriet no jaunajām likumdošanas normām atbilstoši grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku.

Jaunais **Statistikas likums** pieņemts, jo līdzšinējais jomas regulējums, kas bija spēkā kopš 1997. gada, bija novecojis un neatbilda pašreizējai situācijai, tostarp atsevišķos gadījumos ierobežoja CSP to piemērot.

CSP kā vadošajai oficiālās statistikas iestādei jaunais likums piešķir lielākas tiesības oficiālās statistikas sistēmas koordinēšanā, tā īsteno funkcionālo padotību attiecībā uz citām statistikas iestādēm, sniedzot metodiskos norādījumus, pārraugot oficiālās statistikas nodrošināšanas atbilstību tiesību aktiem, kā arī izdodot rīkojumus, kas nepieciešami oficiālās statistikas nodrošināšanai. Savukārt kā konsultatīvu institūciju likums paredz izveidot **Statistikas padomi**. Tās uzdevums – veicināt oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas attīstību, sniegt statistikas iestādēm rekomendācijas, veicināt sadarbību starp statistikas iestādēm, respondentiem un oficiālās statistikas lietotājiem, kā arī sniegt viedokli par oficiālās statistikas programmas projektu. Statistikas padomes nolikumu un sastāvu apstiprina ekonomikas ministrs. Statistikas padomes locekļu pilnvaru termiņš ir četri gadi. Statistikas padomes locekli darbam padomē var apstiprināt atkārtoti.

Jaunais likums nosaka kritērijus, pēc kuriem vērtēt, kāda statistika iekļaujama oficiālās statistikas programmā un kurai piešķirt oficiālās statistikas statusu:

- statistikas nodrošināšana ir pamatota ar likumu, Ministru kabineta tiesību aktu, Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu vai Latvijai saistošo starptautisko līgumu;
- statistikas nodrošināšana atbilst statistikas jomas standartiem.

Oficiālo statistiku nodrošina, lai sasniegtu kādu no šādiem mērķiem:

- normatīvo aktu vai attīstības plānošanas dokumentu izstrādi, ieviešanu, uzraudzību vai novērtēšanu, vai attīstības scenāriju vai prognožu izstrādi;

Likumdošana

- normatīvajos aktos noteikto valsts institūciju funkciju izpildi, izņemot privātpersonu kontrolēšanas, uzraudzības vai sodīšanas funkciju izpildi;
- sabiedrības vispusīgu informēšanu.

Oficiālās statistikas programma ir plānošanas periodā nodrošināmās oficiālās statistikas saraksts. Oficiālās statistikas programmu apstiprina Ministru kabinets, izdodot noteikumus. Programmu plānots sagatavot un apstiprināt uz **trim** gadiem pašreizējā viena gada vietā – šāds termiņš atbilst vidēja termiņa budžeta plānošanas periodam.

Likumā noteikta oficiālās statistikas programmas sagatavošanas kārtība, datu avotu un datu iegūšanas veidi, respondenta pienākumi un tiesības, sniedzot datus, kā arī statistikas iestāžu sadarbība ar valsts institūcijām oficiālās statistikas nodrošināšanai.

Likums precizē līdzšinējo administratīvo datu avotu un nosaka jaunu reģistru, datubāzu un informācijas sistēmu veidošanas kārtību statistikas vajadzībām. Jaunais regulējums paredz arī pasākumus, lai samazinātu respondentu noslodzi, statistikas sagatavošanas izmaksas, kā arī novērstu administratīvo datu vākšanas dublēšanos.

Jaunais likums turpmāk noteiks arī atļautās darbības ar datiem, tostarp regulēs datu atklātības un konfidencialitātes jautājumus, kā arī pētniecībai nodoto datu aizsardzību.

Ministru kabinets apstiprina statistikas iestāžu izstrādāto oficiālo statistikas veidlapu paraugus un nosaka veidlapu iesniegšanas un aizpildīšanas kārtību. Oficiālās statistikas veidlapas tiek iekļautas oficiālās statistikas veidlapu katalogā.

Visu statistikas iestāžu oficiālo statistiku, metadatus un oficiālās statistikas publicēšanas kalendāru publicē **oficiālās statistikas portālā**, kura darbību tehniski un organizatoriski nodrošina CSP.

Statistikas likums stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī un aizstāj Valsts statistikas likumu.

Jau 2015. gada novembrī CSP organizēja Latvijas statistikas iestāžu sanākumi, lai iepazīstinātu ar Statistikas likuma jauno regulējumu attiecībā uz oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmu un tās koordināciju.

AKTĪVA STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

AKTĪVA STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Dalība Eiropas Komisijas finansētos tehniskās palīdzības projektos

CSP eksperti aktīvi turpināja darbu mērķsadarbības (*Twinning*) projektā „Jordānijas Statistikas iestādes spēju stiprināšana”. Projekta mērķis ir pilnveidot Jordānijas Statistikas departamenta kapacitāti, nodrošinot statistisko datu kvalitātes kontroli, uzlabojot izlašu veidošanas metodoloģiju, ieviešot starptautiskās un Eiropas Nacionālo kontu aprēķināšanas metodes, kā arī attīstot IT sistēmas un statistisko datu izplatīšanu tiešsaistē.

Projekta noslēguma fāzē CSP eksperts **Mārtiņš Liberts** Jordānijas Statistikā piedalījās atsevišķu projekta laikā izvirzīto rekomendāciju ieviešanā attiecībā uz izlases apsekojumu metodoloģijas lietojumu, kā arī novērtēja projekta ieviešanas gaitā sasniegtos rezultātus un sniedza rekomendācijas sasniegto rezultātu ilgtspējai.

M. Liberts: „Šādā projektā piedalījos pirmo reizi. Ļoti svarīga ir laika plānošana – gatavošanās katrai vizītei prasīja ievērojamu laiku, kas bija jāsavieno ar tiešajiem darba pienākumiem. Tāpat bija jāņem vērā, ka Jordānija ir valsts ar atšķirīgu kultūru un mentalitāti, taču tas netraucēja projekta rezultātu sasniegšanu. Lai arī projekts ir noslēdzies, CSP eksperti ir atvērti turpmākai sadarbībai ar Jordānijas statistiku.”

Mērķsadarbības projekta „Atbalsts attīstības procesam Ukrainas statistikā ar mērķi uzlabot kapacitāti un statistiskās informācijas nodrošināšanu” ietvaros ekspertes **Sarmīte Prole** un **Inga Oksentjuka** vizīšu laikā Ukrainas Valsts statistikas dienestā konsultēja un dalījās pieredzē par uzņēmumu grupu noteikšanas metodoloģijas jautājumiem. Lai iepazītos ar CSP pieredzi statistikas uzņēmumu reģistra izveidē un uzturēšanā, uzņēmumu grupu noteikšanā un profilēšanā, kā arī ar ārvalstu darījumiem saistītu uzņēmumu statistikas vākšanā Ukrainas eksperti ieradās arī mācību vizītē CSP. Savukārt **Ilona Kallione** vizītē Ukrainā dalījās pieredzē par uzņēmējdarbības strukturālās statistikas jautājumiem.

S. Prole, I. Oksentjuka: „Galvenais ir uzdrīkstēties piedalīties, atmet šaubas un pieņemt šo izaicinājumu. Ukrainas statistikas iestādē projekta laikā tika sasniegts ievērojams progress, to mēs vērtējam ļoti pozitīvi. Pirms projekta Ukrainas ekspertiem bija ievērojamas teorētiskās zināšanas, savukārt mēs dalījāmies praktiskā pieredzē. Mūsu krievu valodas zināšanas atviegloja darbu – varējām izsmieļošāk atbildēt uz jautājumiem. Kopumā dalība Twinning projektā ir attīstība ne tikai mērķa valstij, bet arī mums kā ekspertiem. Tas ir ieguvums arī CSP vārda popularizēšanā ārpus Latvijas.”

Aktīva starptautiskā sadarbība

Mērķsadarbības projekta „Atbalsts Bosnijas un Hercegovinas valsts statistikas iestādēm” ietvaros CSP eksperts **Kārlis Smudzis** piedalījās rīcības plāna izstrādāšanā *ESSPROS* datu apkopošanas uzlabošanai Bosnijā un Hercegovinā, kā arī piedalījās anketas un darba plāna sagatavošanā *ESSPROS* otrajai pilota datu apkopošanai par sociālās aizsardzības izdevumiem un ieņēmumiem. Bosnijas un Hercegovinas kolēģi ieradās pieredzes vizītē CSP, lai iepazītos ar Latvijas atbildīgo institūciju pieredzi un zināšanām sociālās aizsardzības statistikas sagatavošanā.

K. Smudzis: „Dalību šajā projektā uzskatu par vērtīgu ne tikai savai pašattīstībai un kompetences celšanai – ar projektā iegūto pieredzi iepazīstināju arī struktūrvienības kolēģus.”

Sadarbība Baltijas reģiona ietvaros

Turpinājās ilggadējā sadarbība starp Baltijas valstu statistikas iestādēm dažādu ES projektu un pasākumu koordinēšanā un viedokļu saskaņošanā, kā arī pieredzes apmaiņā. Trīspusējās sadarbības ietvaros Baltijas valstu statistikas iestāžu darbinieki tikās astoņos pasākumos: Lietuvā (trijos), Igaunijā (vienā) un Latvijā (četros). Baltijas valstu kolēģi diskutējuši un dalījušies pieredzē par resursu vadību un darbības rādītājiem, par Biznesa reģistriem, par reģionālās un urbānās statistikas jautājumiem, par EKS 2010 ieviešanu nacionālajos kontos.

Tradicionāli notika ikgadējā Baltijas valstu statistikas iestāžu vadītāju sanāksme (Lietuvā), kurā izvērtēti trīspusējās sadarbības plānošanas un organizēšanas jautājumi, kā arī pārrunātas jaunākās tendences statistikas iestāžu darbā un izaicinājumi saistībā ar ESS attīstības virzieniem.

Dalība citos nozīmīgos starptautiskos pasākumos

CSP vadošie darbinieki un speciālisti ir piedalījušies vairākos svarīgos starptautiska mēroga pasākumos, kuros tika apspriesti un apstiprināti starptautiskie statistikas standarti un metodoloģiskie materiāli, panākta vienošanās tālākai Eiropas statistikas sistēmas attīstībai un pilnveidošanai.

- Seminārs par Eiropas statistikas sistēmas modernizācijas īstenošanas stratēģiskajiem jautājumiem Luksemburgā 11.02.2015.
- *Eurostat* Eiropas statistikas sistēmas komitejas sanāksmes Luksemburgā 11.–12.02., 20.–21.05., 19.11. un Lisabonā (Portugāle) 25.09 ;

Baltijas valstu sadarbības vadības grupas sanāksmē Lietuvā 2015. gada 7. maijā

Aktīva starptautiskā sadarbība

- ANO Statistikas komisijas 46. sesija Ņujorkā (ASV) 03.–06.03.
- Partnerības grupas sanāksmes Stokholmā (Zviedrija) 20.03., 26.06., 11.12. un Lisabonā (Portugāle) 25.09.
- Eiropas statistiķu konferences 63. plenārsesija Ženēvā (Šveice) 15.–17.06.
- *OECD* Statistikas un statistikas politikas komitejas sanāksme Ženēvā (Šveice) 17.–18.06.
- Starptautiskā Statistikas institūta 60. kongress Riodeženeiro (Brazīlija) 26.–31.07.
- 3. Eiropas statistikas forums Lisabonā (Portugāle) 22.–23.09.
- Eiropas nacionālo statistikas iestāžu vadītāju (*DGINS*) konference Lisabonā (Portugāle) 23.–24.09.
- Prezidentūras ES Padomē trio nodošanas sanāksme Luksemburgā 17.12.

Pērn pieņemti 15 jauni ES tiesību akti makroekonomiskās, uzņēmējdarbības, lauksaimniecības, sociālās un citās statistikas jomās. 2015. gadā apstiprināti grozījumi **Regulā** Nr. 223/2009 par Eiropas Statistiku, ar kuriem tiek nostiprināta ESS pārvaldība, kā arī oficiālās statistikas iestāžu profesionālā neatkarība. Regulas grozījumi saistīti arī ar statistikas kvalitātes uzlabošanu un respondentu noslodzes mazināšanu. ESS pārvaldības stiprināšanai, regulas grozījumi paredz dalībvalstij pienākumu noteikt valsts statistikas iestādi (VSI), kura ir atbildīga par visu Eiropas statistikas programmā noteiktās Eiropas statistikas izstrādes, sagatavošanas un izplatīšanas darbību koordinēšanu valsts līmenī. Regulas grozījumi paplašina VSI tiesības iesaistīties administratīvo datu avotu, tajā skaitā reģistru, izstrādē, uzturēšanā un pilnveidošanā, tādējādi atvieglojot to turpmāku izmantošanu statistikas sagatavošanas vajadzībām.

2015. gada beigās CSP ir saistoši **399** statistikas jomu regulējoši ES tiesību akti.

Latvijas prezidentūra Eiropas Savienības Padomē

2015. gada pirmajā pusē Latvija **pirmo reizi** bija Eiropas Savienības Padomes

Aktīva starptautiskā sadarbība

prezidējošā valsts. Latvijas prezidentūras ietvaros CSP bija atbildīga par Padomes Statistikas darba grupas sanāksmju norises sagatavošanu un vadīšanu.

Padomes statistikas darba grupas dalībnieki Latvijas prezidentūras laikā

2015. gada 1. pusē Latvijas prezidentūra vadīja Padomes statistikas darba grupas sanāksmes. To darba kārtībā bija iekļauti divi jautājumi:

1. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz deleģēto un īstenošanas pilnvaru piešķiršanu Komisijai konkrētu pasākumu pieņemšanai groza Regulu (EK) Nr. 184/2005 par Kopienas statistiku attiecībā uz maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem;
2. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem un Regulas (EK) Nr. 2494/95 atcelšanu.

Par šiem abiem priekšlikumiem Latvijas prezidentūras vadībā pabeigtas diskusijas Padomes statistikas darba grupas līmenī, un Latvijas prezidentūras kompromisa priekšlikumi abiem regulu projektiem apstiprināti *COREPER* sanāksmēs.

Tāpat pēc Latvijas prezidentūras uzsauktās rakstiskās konsultācijas veikšanas 2015. gada janvārī *COREPER* sanāksmē apstiprinātas Eiropas Centrālās Bankas rekomendācijas attiecībā uz Eiropas Centrālo banku sistēmas statistikas vākšanu un izmantošanu. Attiecīgi 2015. gada 7. martā Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicēta Padomes Regula (ES) 2015/373 (2015. gada 5. marts), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2533/98 par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka.

Aktīva starptautiskā sadarbība

Pateicoties sešu iepriekšējo prezidentūru pūlēm, 2015. gada 19. maijā Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/759 (2015. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku.

Katras sanāksmes laikā Latvijas prezidentūra sadaļā „Citi jautājumi” dalībvalstis informēja par paveikto attiecībā uz citiem atvērtajiem regulu projektiem statistikas jomā (*Extrastat*, Iekšzemes ūdensceļu un dzelzceļa transporta statistika).

Slovākijas Statistikas kolēģi pieredzes apmaiņas vizītē CSP par prezidentūras darba organizēšanas jautājumiem

CSP darbu Latvijas prezidentūras laikā pozitīvi vērtē arī ārvalstu kolēģi. 2015. gada novembrī CSP ieradās Slovākijas Statistikas ekspertu komanda, lai uzzinātu pārvaldes pieredzi prezidentūras darba organizēšanā un sagatavotos Slovākijas prezidentūrai 2016. gada 2. pusē.

OECD

CSP ir atbildīgā institūcija par Latvijas interešu pārstāvēšanu *OECD* Statistikas un statistikas politikas komitejā.

OECD Statistikas direktorāta ekspertu izpētes vizišu laikā vērtēta Latvijas juridiskā un institucionālā ietvara statistikas jomā atbilstība Apvienoto Nāciju Organizācijas definētajiem oficiālās statistikas pamatprincipiem, statistikas infrastruktūra (starptautisko standartu un klasifikāciju, statistikas uzņēmumu reģistra izmantošana, tautas un lauksaimniecības skaitīšanu un darbaspēka apsekojuma veikšana), datu kvalitātes aspekti (piemēram, atbilstība, savlaicīgums, precizitāte, uzticamība, pieejamība, saskaņotība), kā arī Latvijas spēja iekļauties *OECD* datu ziņošanas sistēmās.

2015. gada 18. jūnijā Statistikas un statistikas politikas komitejas slēgtās sesijas laikā notika **Latvijas pievienošanās intervija**. *OECD* Statistikas direktorāta pārstāvji prezentēja divu veikto izpētes misiju secinājumus un uz tiem balstīto *OECD* izvērtējuma ziņojumu par Latvijas atbilstību *OECD* prasībām statistikas un statistikas politikas jomā, kopumā norādot, ka Latvijā īstenotā prakse statistikas jomā atbilst *OECD* standartiem un labajai praksei. *OECD* secinājis, ka statistikas jomā Latvijā ir spēcīga likumdošanas bāze un institucionālais ietvars. *OECD* regulāri sekoja līdzi jaunā Statistikas likuma pieņemšanas gaitai un īpaši novērtēja Statistikas likumā paredzēto regulējumu CSP koordinējošās lomas un profesionālās neatkarības stiprināšanai, kā arī datu iegūšanas no administratīvajiem datu avotiem veicināšanu un Statistikas padomes izveidošanu. Tāpat uzsvērtas vienotā datu publicēšanas portāla izveidošanas priekšrocības.

Aktīva starptautiskā sadarbība

Pievienšanās intervijas ietvaros CSP priekšniece prezentēja Latvijas statistikas sistēmas pārskatu, prezentāciju balstot uz CSP stratēģiju 2014.–2016. gadam un *Eurostat* detalizētās ekspertīzes ziņojumu par Latvijas atbilstību Eiropas Statistikas sistēmas prakses kodeksa principiem, īpaši uzsverot Latvijas stiprās puses, CSP darbinieku inovatīvās idejas un ieviestās metodes datu vākšanā un izplatīšanā, atspoguļojot ieguvumus, ko Latvija var sniegt kā *OECD* dalībvalsts. Tāpat prezentācijā sniegta padziļināta informācija par galvenajiem ieguvumiem saistībā ar jaunā Statistikas likuma pieņemšanu.

OECD Statistikas un statistikas politikas komiteja rakstiskās procedūras ietvaros 2015. gada 30. septembrī sniegusi pozitīvu viedokli par Latvijas pievienošanos *OECD*.

CSP eksperti savas kompetences ietvaros aktīvi iesaistās ar *OECD* saistītajās aktivitātēs, gan piedaloties *OECD* organizētajās starptautiskajās sanāksmēs un sniedzot prezentācijas, gan informējot par iestādes sasniegumiem un labāko praksi konkrētajā jomā.

Citi pasākumi

Kā katru gadu, arī 2015. gada 9. maijā CSP notika tradicionālais Eiropas dienas pasākums, kura ietvaros CSP viesojās un par „Attīstības gada” aktualitātēm CSP darbiniekus informēja Ārlietu ministrijas Attīstības sadarbības politikas nodaļas vecākā referente/ Eiropas gada attīstībai nacionālā koordinatore **Madara Siliņa**. Arī CSP ir iesaistīta attīstības sadarbības projektu īstenošanā: CSP darbiniekus ar iegūto pieredzi, darbojoties projektā „Jordānijas Statistikas iestādes spēju stiprināšana”, iepazīstināja CSP eksperts Mārtiņš Liberts.

Semināra noslēgumā CSP darbinieki piedalījās konkursā, kurā tika aicināti aizpildīt testu par dažādiem jautājumiem.

Eiropas dienas pasākumā
2015. gada 9. maijā

RESPONDENTU APMIERINĀTĪBAS APTAUJA

RESPONDENTU APTAUJA

CSP ir svarīgi uzlabot komunikāciju ar respondentiem, tāpēc 2015. gadā **pirmo** reizi tika veikta respondentu (statistisko datu sniedzēju) apmierinātības aptauja par sadarbību un komunikāciju ar statistiķiem-datu vācējiem un e-Pārskats sistēmu. Aptauja ilga vienu mēnesi (jūnijā), un tika izvēlēti 4,5 tūkstoši CSP pastāvīgo respondentu, kuriem piedāvāja aizpildīt anonīmu aptaujas anketu ar 15 jautājumiem tiešsaistē.

Aptaujas anketas aizpildīja 1 152 respondenti, un atbilžu skaits bija pietiekams (30 %), lai aptaujas rezultātus varētu attiecināt uz visiem respondentiem.

Saziņa ar respondentiem pārsvarā notiek telefoniski, un to apliecināja 72 % atbildējušo. Statistiskos datus respondenti parasti iesniedz elektroniski, un to aptaujā apliecināja 96 % respondentu. No tiem 14 % atzina, ka e-Pārskats sistēmas lietošana ir ļoti ērta, 37 % – ka ērta, 35 % – ka pietiekami ērta, 11 % – ka daļēji ērta, bet 3 % – ka tomēr neērta. 86 % anketu aizpildītāju atbildēja, ka ir informēti par CSP mājaslapā pieejamo informāciju respondentiem („Mani pārskati” sistēmu, klasifikācijas, veidlapas un norādījumi), 97 % atzīmēja, ka e-Pārskats sistēmā viegli atrast nepieciešamo pārskatu.

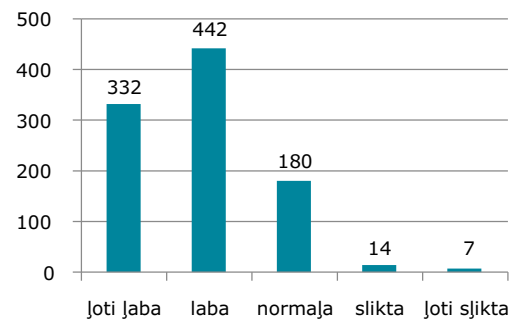
Aptaujas laikā respondentiem bija iespēja sniegt arī savus komentārus un priekšlikumus e-Pārskats sistēmas uzlabošanai, kas tika apkopoti un izvērtēti, lai turpmāk padarītu sistēmu ērtāku lietošanai. Piemēram, respondenti ieteica risinājumus validācijas kļūdu gadījumos, norādīja uz nepieciešamību pilnveidot administratīvo datu avotu izmantošanu u.c.

Aptaujas rezultāti liecina, ka respondentiem nav problēmu, komunicējot ar CSP statistiķiem-datu vācējiem, jo 95 % respondentu novērtēja šo komunikāciju kā ļoti labu vai labu.

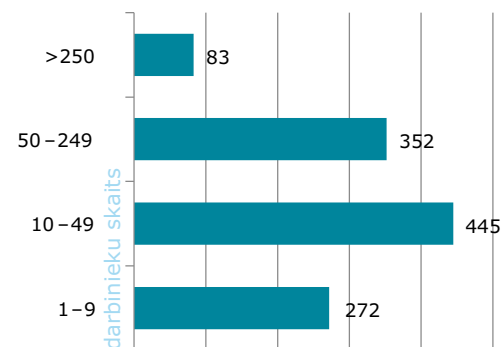
CSP speciālisti nosūta t.s. atgādinājuma vēstules respondentiem ar aicinājumu iesniegt noteiktā termiņā atbilstošo statistikas pārskatu. Lielākā daļa respondentu (63 %) norādīja, ka tas ļoti palīdz darbā, atgādina par pārskata iesniegšanas termiņu. CSP resursu ekonomijas nolūkā arvien plašāk pārvaldes darbā ieviests elektroniskās sarakstes veids arī informatīvo materiālu nosūtīšanai.

2015. gadā par respondentu iekļaušanu CSP apsekojumā nākamajā gadā nosūtīti 23 tūkst. e-pasta vēstuļu ar drošu elektronisko parakstu, t.i., 84 % no kopējā skaita.

Statistiķu komunikācija ar respondentiem (atbilžu skaits)

Aptaujāto respondentu skaits pēc uzņēmumu lieluma

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Statistika zināšanu sabiedrībai

24. aprīlī CSP sadarbībā ar *Eurostat* rīkoja datu lietotāju konferenci „Statistika zināšanu sabiedrībai”. Tajā oficiālās statistikas veidotāji (*Eurostat* un CSP eksperti) un datu lietotāji (ekonomisti, zinātnieki, ministriju, uzņēmēju un mediju pārstāvji) dalījās pieredzē par statistikas izmantošanu lēmumu pieņemšanas procesos un pētniecībā. Konferenci atklāja CSP priekšiece Aija Žīgure un *Eurostat* ģenerāldirektora vietniece Mariana Kotzeva. Tajā uzstājās 16 savas jomas profesionāļi, tai skaitā Baltijas Starptautiskā Ekonomikas Politikas Studiju centra (BICEPS) pētniece Anna Zdanoviča, Latvijas Bankas ekonomiste Agnese Rutkovska, Latvijas Darba Devēju konfederācijas (LDDK) eksperts Jānis Hermanis, pētnieciskās žurnālistikas centra „Re:Baltica” redaktore Inga Sprīņģe.

Lai nodrošinātu konferences publicitāti, bija nodrošināta interneta tiešraide CSP mājaslapā, Latvijas sabiedriskā medija ziņu portālā lsm.lv, portālā diena.lv un db.lv. CSP *Twitter* kots konferences dienā sasniedza 22,3 tūkstošus skatījumu. Raksts par *Eurostat* datu lietotāju konferenci publicēts laikrakstā „Dienas Bizness”.

Ēnu diena

2015. gada februārī CSP rīkotajā Ēnu dienā tika izsludinātas 12 vakances tādām profesijām kā statistiķis, statistiķis-matemātiķis, datorgrafiķis, ģeogrāfiskās informācijas sistēmas speciālists un sabiedrisko attiecību speciālists, no tām vispopulārākā bija matemātiķa-statistiķa profesija. Pēc kandidātu izvērtēšanas un atlases CSP Ēnu dienā uzņēma 8 jauniešus.

CSP sveiciens pilsētu svētkos

Lai aktualizētu sabiedrības interesi par statistikas datiem, no 2015. gada 29. maija līdz 14. augustam īstenota aktivitāte „CSP sveiciens pilsētu svētkos”. Aktivitātes ietvaros sagatavoti preses ziņojumi par sešām republikas pilsētām (Jelgava, Daugavpils, Valmiera, Ventspils, Jēkabpils un Rīga). No reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem vislielākā rezonanse sasniegta pilsēta24.lv portālā, kur pārpublicēti preses ziņojumi par Jelgavu, Daugavpili, Ventspili un Rīgu.

Tautas mikroskaitīšanas informatīvā kampaņa

Augustā–septembrī tika īstenota tautas mikroskaitīšanas informatīvā kampaņa, kuras mērķis bija informēt sabiedrību par mikroskaitīšanas norises gaitu, aicināt iedzīvotājus būt aktīviem, aizpildot anketu CSP tīmekļa vietnē,

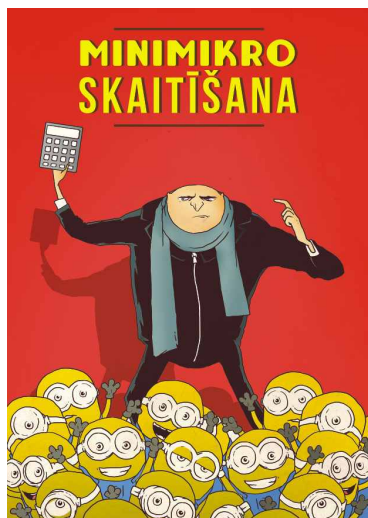

CSP un *Eurostat* pārstāvji konferencē „Statistika zināšanu sabiedrībai”

Ēnas un ēnojamie 2015. gadā

Komunikācija ar sabiedrību

un atsaucīgiem klātienēs intervijās ar CSP intervētājiem.

2. septembrī ES Mājā notika preses konference, kurā CSP priekšniece A. Žīgure informēja par tautas mikroskaitīšanas norisi, savukārt pieaicinātie eksperti – LU profesors Juris Krūmiņš un demogrāfs Ilmārs Mežs – sniedza ieskatu par Latvijas demogrāfijas stāvokli un nākotnes redzējumu.

Visiem tautas mikroskaitīšanā iekļautajiem novadiem un pilsētām sagatavota informācija par pasākuma norises gaitu, kas tika papildināta ar novadu raksturojošiem datiem.

Preses ziņojumi par tautas mikroskaitīšanu sasniedza vislielāko publicitāti starp visiem līdzšinējiem 2015. gada ziņojumiem – 124 publikācijas. Nacionālajos drukātajos medijos latviešu valodā publicēti 30 raksti par tautas mikroskaitīšanu, krievu valodā – 15. Reģionālajos drukātajos medijos publicēti 19 raksti latviešu valodā un 8 raksti krievu valodā. Radio vidē krievu valodā par tautas mikroskaitīšanu tika stāstīts vairāk nekā radio latviešu valodā – attiecīgi 27 un 13 pieminējumi. Par mikroskaitīšanu informēja arī populārākajās ziņu pārraidēs TV – 900 sekundes, Rīta Panorāma, Panorāma, TOP 10, kā arī ziņu izlaidumos LNT, LTV1, TV3, TV5, PBK TV kanālos.

Pasaules statistikas dienas video

2015. gada septembrī CSP sabiedrisko attiecību speciālisti īstenoja Pasaules statistikas dienas kampaņu, kuras devīze bija „Labāki dati labākai dzīvei”. Sadarbībā ar Eurostat un ANO Statistikas departamenta Pasaules statistikas dienas koordinatoriem izstrādāti kampaņas vizuālie materiāli latviešu valodā. CSP sociālajos tīklos un mājaslapā izplatīta Eurostat Pasaules statistikas dienai veltītā animācija.

Lai veicinātu CSP atpazīstamību dažādās auditorijās, dažādu jomu viedokļu līderi bija aicināti dalīties ar savu redzējumu par datu nozīmi viņu dzīvē un sabiedrībā kopumā. Ekonomikas ministre Dana Reizniece-Ozola, LU profesors Mihails Hazans un Vjačeslavs Kaščejevs, žurnāliste Inga Sprīņģe, ģeogrāfisko informācijas sistēmu speciālists Dainis Kreilis, draugiem.lv runasvīrs Jānis Palkavnieks un latviešu repa izpildītājs Edavārdi aicināja sabiedrību pievērst uzmanību datiem ikdienā un biežāk tos izmantot lēmumu pieņemšanā. Video viedokļi izplatīti sociālajos tīklos CSP mājaslapā.

Sociālajā tīklā Youtube visvairāk skatīts Edavārdi, Mihaila Hazana un Daiņa Kreiļa viedokļa video. Arī sociālajā tīklā Twitter vislielāko skatījumu skaitu ir sasniedzis tvīts, kurā pieminēts profesors M. Hazans (4 381 skatījumi) un

Laikraksta „Diena” un
interneta portāla „LSM.lv”
mikroskaitīšanai veltītās karikatūras

Komunikācija ar sabiedrību

latviešu repa izpildītājs Edavārdi (3 955 skatījumi).

Atvērto durvju diena valsts pārvaldē

Septembrī Valsts kancelejas rīkotajā Atvērto durvju dienā CSP apmeklēja aptuveni 50 skolēni. Izvēlētās semināra tēmas bija „Vai viegli būt jaunam”, „Dzīve pēc skolas – studijas vai lēciens darba tirgū” un „Rīga skaitļos”. Atvērto durvju dienas dalībnieki ne vien uzzināja, kur meklēt nepieciešamos datus, bet arī mācījās datus pārvērst interaktīvās infografikās, lai iegūtā informācija būtu vieglāk uztverama.

Preses ziņojumi

2015. gadā CSP interneta vietnē publicēti 210 preses ziņojumi. Vislielāko publicitāti plašsaziņas līdzekļos guva preses ziņojumi par tautas mikroskaitišanu – 124 publikācijas, iedzīvotāju skaitu – 80 publikācijas, darba samaksu – 64 publikācijas. Reaģējot uz diskusijām plašsaziņas līdzekļos par Krievijas noteikto Latvijas zivju konservu importa aizliegumu, sagatavots preses ziņojums par zivju konservu ārējo tirdzniecību. Preses ziņojums citēts 23 medijos, sasniedzot 3,91 milj. auditoriju.

Centrālā statistikas pārvalde 2015. gadā plašsaziņas līdzekļos ir pieminēta 7 042 reizes. CSP pieminēta 5,4 tūkst. reižu publikācijās latviešu valodā, 1,6 tūkst. reižu – krievu valodā. CSP dati visbiežāk tiek pieminēti demogrāfijas kontekstā.

Populārākās tēmas, kur pieminēti CSP dati:

- demogrāfija 13 %
- nodarbinātība 12,3 %
- inflācija 11,2 %
- ārējā tirdzniecība 11,2 %
- IKP 7,6 %

Visbiežāk CSP datus pieminējuši ziņu portāli db.lv (305 reizes), tvnet.lv (278) un bns.lv (233), delfi.lv (188), lsm.lv (178).

2015. gadā CSP pieminēta 154 reizes Kurzemes plašsaziņas līdzekļos, Latgales – 114 reizes, Vidzemes – 87 reizes, bet Zemgales – 72 reizes. Turpretī vislielāko auditoriju CSP sasniedzis Latgalē (2,22 milj.), Kurzemē (2,04 milj.), mazāk Vidzemē (1,07 milj.) un Zemgalē (1,02 milj.)

CSP pieminējumi 2015. gadā

Tiešsaistes mediji	3 045
Ziņu aģentūras	1 584
Radio	832
Nacionālie laikraksti	640
Reģionālie laikraksti	497
TV	365
Žurnāli	79

Komunikācija ar sabiedrību

Komunikācija sociālajos tīklos

Lai sasniegtu plašāku mērķauditorijas loku, 2015. gada 20. oktobrī (**Pasaules statistikas dienā**) CSP sociālajā tīklā *Facebook* izveidoja lapu www.facebook.com/csplatvija.

Twitter sekotāju skaits

07.08.2012.	937
01.01.2013.	1 264
21.12.2013.	2 244
16.12.2014.	3 019
31.12.2015.	3 774

2015. gadā publicēti 530 *Twitter* ieraksti, kas ir par 75 ierakstiem vairāk, salīdzinot ar 2014. gadu. 120 no ierakstiem ir atbilde vai komentārs kāda cita *Twitter* lietotāja ierakstam (2014. gadā 87 atbildes), kas nozīmē, ka palielinās uzdots jautājumu skaits *Twitter* vidē.

2015. gadā @csp_Latvija tvīti skatīti 781,1 tūkst. reižu, kas ir aptuveni divas reizes vairāk nekā 2014. gadā (361,0 skatījumi), kas lielākoties ir saistīts ar sekotāju skaita pieaugumu. Kopā ir bijuši 902 retvīti (2014. gadā – 922) un 534 patīk (2014. gadā – 353).

Informācijas pieprasījumi

2015. gadā sabiedrisko attiecību speciālisti saņēmuši 210 informācijas pieprasījumus no Latvijas un ārvalstu medijiem, un *Twitter* lietotājiem, kas ir par 39 pieprasījumiem vairāk, salīdzinot ar 2014. gadu. Visbiežāk CSP datus vai komentāru pieprasīja LTV (19 reizes), Latvijas Avīze (17), Latvijas Radio (15), Diena (13), Dienas Bizness (13), LNT (12), RE:Baltica (9), Neatkarīgā Rīta Avīze (5), TV3 (5), Bauskas Dzīve (4) un LETA (4).

2015. gadā CSP ir sniegusi atbildes uz 1 172 informācijas pieprasījumiem no iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kā arī 27 datu lietotāji izvēlējušies saņemt regulārus informācijas apkopojumus.

Kopš 2004. gada CSP nodrošina *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centra darbību Latvijā. 2015. gadā *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centrs atbildēja uz 226 jautājumiem par Eiropas statistiku.

PERSONĀLS

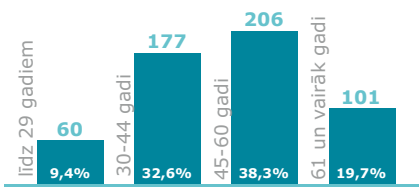

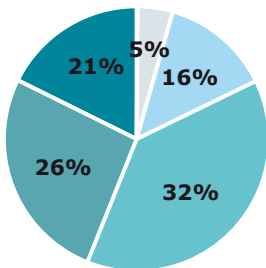
PERSONĀLS

CSP personālvadībā balstās uz šādām pamatvērtībām: zināšanas, sadarbība, atklātība, tiesiskums un atbildība. Iestādes pamatvērtība ir arī izglītots, profesionāls, godīgs un uzticams personāls, ko raksturo augsta saskarsmes kultūra un tiekšanās uz kvalitatīvu darba rezultātu. CSP personāls ir motivēts, ar nepieciešamajām kompetencēm un atbilstošām prasmēm un zināšanām, uz rezultātu orientēts, spējīgs ieviest inovatīvus risinājumus.

Personāla raksturojums vecuma grupās

Darbinieku nostrādātais laiks CSP

- līdz 1 gadam
- no 1 līdz 5 gadiem
- no 5 līdz 10 gadiem
- no 10 līdz 20 gadiem
- vairāk par 20 gadiem

Personāls un personāla vadība

2015. gada beigās CSP sistēmā ir 556 amatu vietas, pēc statusa – 269 (48 %) ierēdņu amati un 287 (52 %) – darbinieku. Pārskata periodā nodarbināti arī 9 ārštata darbinieki.

CSP intervētāji un cenu reģistratori veic darbu Kuldīgā, Preiļos, Valmierā un citos Latvijas novados (21 % no nodarbināto skaita).

76,4 % nodarbināto ir augstākā izglītība, no tiem 42 % ir ieguvuši maģistra grādu. Iestādē strādā četri zinātņu doktori. Vidējā profesionālā vai vidējā izglītība ir 23 % darbinieku. Lielākā daļa nodarbināto (253 jeb 61 %) augstāko izglītību ieguvuši ar ekonomiku un IT saistītās jomās, no kuriem 19 % – statistikas nozarē, 48 % – ekonomikas un finanšu nozarē, 22 % – vadības zinātnē un uzņēmējdarbības vadībā, 12 % – IT jomā, savukārt 39 % nodarbināto – citās izglītības jomās (tiesību zinātnē, matemātikā, socioloģijā u.c.).

Pēdējos trīs gadus iestādē personāla mainība ir ap 9 % (2015. gadā – 9 %, 2014. gadā – 10 %, 2013. gadā – 9 %). Pērn darbu pārtrauca 41 nodarbinātais, un tas salīdzinājumā ar 2014. gadu ir par 10 darbiniekiem mazāk.

Pērn izsludināti 55 konkursi uz 64 ierēdņu un darbinieku amatiem, kā rezultātā ierēdņu amatos iecelti 17 nodarbinātie, bet trīs konkursa uzvarētāji civildienestu CSP sāka 2016. gada janvārī. Savukārt darba līgumi noslēgti ar 14 darbiniekiem. Ne visos konkursos uz ierēdņu un darbinieku amatu vietām izdevās atrast darbiniekus – 16 konkursi beigušies bez rezultāta: 10 gadījumos konkursa pretendentiem nav bijušas amata pienākumu izpildei atbilstošas zināšanas un prasmes, savukārt sešos konkursos nebija pieteicies neviens pretendents. Īpaši problemātiski ir atrast darbiniekus intervētāju amatiem un informātikas un makroekonomiskās statistikas speciālistus.

Lai nodrošinātu labu pārvaldību un veicinātu darbinieku kvalifikācijas celšanu, 2015. gadā vairāki nodarbinātie mainīja savu amata vietu: viens pārcelts vadošā amatā, trīs darbinieki iecelti ierēdņu amatos, viens ierēdnis pārcelts amatā citā struktūrvienībā.

Personāls

Kadru mainības dēļ CSP zaudē darbinieka kvalifikācijas celšanā ieguldītos resursus, turklāt, ja darbu pārtrauc augsti kvalificēts speciālists, jaunajam darbiniekam ir nepieciešams laiks, lai varētu uzkrāt nepieciešamās zināšanas un prasmes. Galvenie iemesli darba attiecību izbeigšanai ir nekonkurētspējīgs atalgojums valsts sektorā, darbības jomas un dzīvesvietas maiņa, kā arī rotācija valsts pārvaldes ietvaros. Noturēt darbiniekus ir problemātiski, jo ne vienmēr ir iespējams nodrošināt karjeras izaugsmi un regulāru atalgojuma pieaugumu, reaģējot uz darbinieka ieguldījumu. Zemo atalgojuma līmeni kā iemeslu darba pārtraukšanai biežāk min gados jauni cilvēki. Savukārt jaunu darbinieku piesaistišanā galvenās problēmas ir kvalificētu pretendentu trūkums un konkurence ar privāto sektoru, kur līdzīga līmeņa speciālistiem atlīdzība ir lielāka.

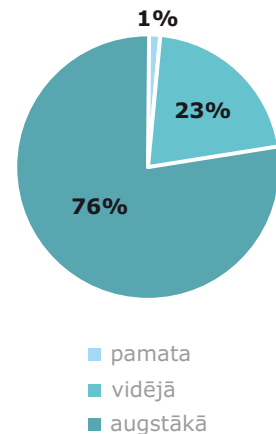
Pērn ekonomikas ministre apstiprināja institūcijas darbības stratēģiju 2014.–2016. gadam. Tās darbības laikā paredzēts izstrādāt arī CSP personāla stratēģiju ar sistēmisku pieeju cilvēkresursu vadībā, orientējoties uz pārmaiņām un izaicinājumiem ne tikai iestādes līmenī, bet arī ESS ietvaros. CSP paredz attīstīt un pilnveidot pašreizējo pārvaldības sistēmu, balstoties uz vienotiem personālvadības procesiem. CSP ir ieviesta atlases, novērtēšanas, attīstības un darba samaksas sistēma, kas veicina visu nodarbināto profesionalitāti, lai nodrošinātu iestādes funkciju un uzdevumu izpildi.

Struktūras optimizācija

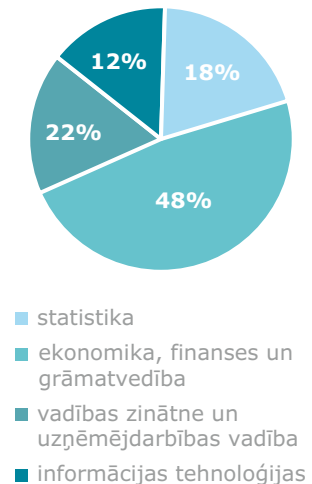
Iestādes pamatfunkciju izpildi – statistiskās informācijas nodrošināšanu – veic 8 departamenti: Cenu statistikas departaments, Lauksaimniecības un vides statistikas departaments, Makroekonomiskās statistikas departaments, Sociālās statistikas departaments, Statistikas metodoloģijas un kvalitātes departaments, Uzņēmumu statistikas departaments un Informācijas, izdevniecības un poligrāfijas departaments, bet statistisko datu savākšanu no respondentiem nodrošina Statistikas datu apstrādes departaments un 3 datu savākšanas un apstrādes centri, kas izvietoti ārpus Rīgas – Kuldīgā, Preiļos un Valmierā. Reorganizējot Statistikas metodoloģijas un organizācijas daļu un Matemātiskā nodrošinājuma daļu, no 2015. gada 1. janvāra darbojas Statistikas metodoloģijas un kvalitātes departaments, kas nodrošina centralizētu atbalstu statistikas plānošanas, kvalitātes, klasifikāciju, standartizācijas un matemātiski metodoloģiskajos jautājumos.

Atbalsta funkcijas CSP veic 3 departamenti (Juridiskais un pārvaldes organizācijas departaments, Informātikas departaments, Stratēģiskās plānošanas un resursu vadības departaments) un patstāvīgās daļas (ES lietu koordinācijas daļa, Tehniskās ekspluatācijas un saimniecības daļa, kā arī Priekšnieka sekretariāta darbinieki).

Izglītības līmenis

Visplašāk pārstāvētās augstākās izglītības jomas

Personāls

Virzība uz bezpapīra biroju

Līdzsvarotās stratēģijas informācijas sistēmas (LSIS) datus par patērēto darba laiku un izmaksām produktu un procesu griezumā u.c. darbības rādītājiem CSP vadība, departamentu direktori un daļu vadītāji var izmantot kontroles procedūru īstenošanai un lēmumu pieņemšanai. Attīstot LSIS, pārskata gadā ir aktualizēts plānošanas bloks, nodrošinot iespēju operatīvi sekot līdzi darbu izpildei produktu līmenī.

Ir ieviesta pamatlīdzekļu un inventāra saņemšanas, iekšējās pārvietošanas un norakstīšanas dokumentu un iestādes izrakstīto rēķinu elektroniskā aprīte, kas ļauj iesaistītajiem darbiniekiem ekonomēt laiku šo darbību veikšanai.

Arī atsevišķiem personāla lietvedības procesiem ieviesta elektroniska dokumentu aprīte, taupot papīru. Ar 2015. gada 1. janvāri atvaļinājumu un citu apmaksātu brīvdienu piešķiršana, kā arī pieteikšanās uz dažāda veida mācībām un kursiem notiek tikai elektroniski. Izveidota elektroniskā datubāze „Amatu apraksti” un, sākot ar 1. aprīli, amatu apraksta saskaņošana, parakstīšana, reģistrēšana un nodarbinātā iepazīšanās ar amata aprakstu notiek elektroniski.

Profesionālā izaugsme un mācības

Lai nodrošinātu augstu darba kvalitāti, nodarbinātajiem ir iespēja pilnveidot profesionālās zināšanas mācību kursus. Eiropas statistiķu apmācību programmas (ESTP) ietvaros CSP darbiniekiem nodrošināti 10 atbilstoši mācību kursi ārvalstīs. Ārējās mācības apmeklējuši vairāk nekā 350 darbinieki. Iekšējās mācībās piedalījušies vairāk nekā 600 nodarbināto.

Iestādē organizētas iekšējās apmācības un informatīvi pasākumi, kurus vada atzīti attiecīgās jomas speciālisti. Regulāri organizētas CSP speciālistu vadītas iekšējās mācības personālam nozares efektīvākai uzdevumu izpildei darbā ar datu savākšanu, apstrādi, analīzi un izplatīšanu, tajā skaitā rīkots seminārs jaunajiem darbiniekiem, cenu reģistratoriem, intervētājiem, projektu vadītājiem. Lai jaunie darbinieki papildinātu zināšanas par interešu konflikta un ētikas jautājumiem saistībā ar pretkorupcijas pasākumu plāna izpildi, CSP organizēts seminārs sadarbībā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju. Notikuši informatīvi semināri, kuros Eiropas statistiķu apmācību programmas ESTP kursu dalībnieki iepazīstina pārējos CSP nodarbinātos ar kursos iegūtajām zināšanām un jaunākajām tendencēm katrā no mācību tēmām.

Personāls

Pārvaldes darbinieki piedalījušies *Eurostat* komiteju, darba grupu un speciālo darba grupu (*Task Force*) sanāsmēs, kā arī Eiropas statistiķu apmācības kursus un augsta līmeņa starptautiskajās aktivitātēs par jaunu statistikas standartu un metodoloģijas izstrādes un saskaņošanas jautājumiem. Pavisam 107 darbinieki piedalījušies 232 sanāsmēs (tai skaitā 72 – *Eurostat* darba grupu sanāsmēs, 20 – *Eurostat* speciālo darba grupu sanāsmēs, 7 – *Eurostat* komiteju sanāsmēs).

CSP ekspertu zināšanas un prasmes ir augstu novērtētas arī starptautiski. CSP speciālisti nodrošināja mācības Jordānijas Statistikā, Bosnijas un Hercegovinas Statistikā, Ukrainas Valsts statistikas dienestā, dalījās savā pieredzē ar Lietuvas, Igaunijas, Balkānu valstu (Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Kosovas, Melnkalnes un Serbijas) statistikas biroju speciālistiem.

CSP vadība novērtē darbinieku veikumu iestādes mērķu sasniegšanā, augstas darba kvalitātes nodrošināšanā, starptautiskas atpazīstamības veicināšanā. Labākajiem darbiniekiem tiek izteikta pateicība par apzinīgu ikdienas darbu un sasniegtajiem rezultātiem, pasniegti **CSP Atzinības** un **Pateicības raksti**.

Ar **CSP Pateicības rakstu** par ilggadēju un profesionālu darbu Latvijas statistikas sistēmā un uzticēto darba pienākumu kvalitatīvu un atbildīgu izpildi, teicamu sniegumu statistikas metodoloģijas pilnveidošanā un kvalitātes attīstībā, kā arī inovatīvu ieguldījumu statistikas datu iegūšanā un analizē apbalvoti pavisam **33** iestādes darbinieki.

Ar **CSP Atzinības rakstu** par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas statistikas sistēmas attīstībā un iestādes darbības atpazīstamības veicināšanu starptautiskā mērogā apbalvoti:

Inga Kunstvere –
Cenu statistikas departamenta
direktore

Mārtiņš Liberts –
Matemātiskā nodrošinājuma daļas
vadītāja vietnieks

Inga Oksentjuka –
Lielo komersantu datu savākšanas un
apstrādes daļas vadītāja

Gundega Kuzmina –
Informācijas, izdevniecības un
poligrāfijas departamenta direktora
vietniece

Andra Lazdiņa –
Vides un enerģētikas statistikas daļas
vecākā referente

Jolanta Minkevica –
Statistikas metodoloģijas un
kvalitātes departamenta direktore

Kārlis Smudzis –
Dzīves līmeņa statistikas daļas
vecākais referents

Melita Vītola –
Interviju organizācijas daļas vadītāja

Andra Jansone –
Mājsaimniecību apsekojumu
sagatavošanas un kontroles daļas
vadītāja

2015. GADA
FINANŠU PĀRSKATS

2015. gada finanšu pārskats

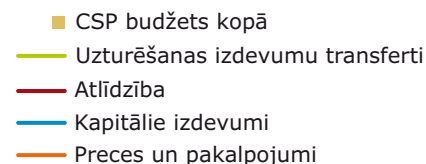
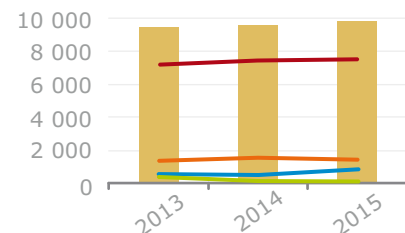

1. Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, kopā (eiro)	9 556 311
tai skaitā:	
■ programma „Statistiskās informācijas nodrošināšana”	8 829 921
■ programma „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana”	639 807
■ programma „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā”	85 603
■ programma „Citu Eiropas Savienības instrumentu projektu ar pasākumu īstenošana ”	980
2. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	124 611
<i>Ieņēmumi kopā (eiro)</i>	9 680 922

Centrālās statistikas pārvaldes budžeta izpilde 2015. gadā (eiro)

1. Kārtējie izdevumi	8 970 804
tai skaitā:	
1.1. atalgojums	5 719 233
1.2. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	1 791 183
1.3. komandējumu un dienesta braucienu izdevumi	233 954
1.4. pakalpojumu apmaksā, materiālu iegāde	1 226 434
no tā:	
■ pasta, telefona un citu sakaru pakalpojumu apmaksā	147 703
■ izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem	160 612
■ izdevumi preču un inventāra iegādei	194 676
2. Uzturēšanas izdevumu transferti	19 425

CSP budžets
tūkst. eiro

2015. gada finanšu pārskats

3. Kapitālie izdevumi 810 995

tai skaitā:

nemateriālie ieguldījumi 251 219

datortehnika, sakaru un cita biroja tehnika 387 687

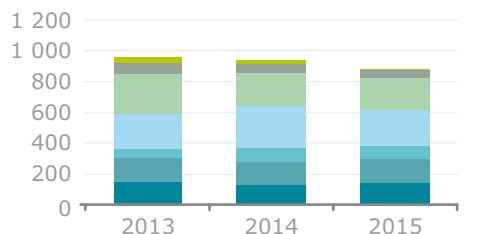
pārējie iepriekš neklasificētie pamatlīdzekļi 98 314

kapitālais remonts un rekonstrukcija 73 775

Izdevumi kopā (eiro)

9 801 224

Pakalpojumu izmaksas,
tūkst. eiro

- Citi pakalpojumi
- Īre un noma
- Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi
- Remontdarbi un iestādes uzturēšanas pakalpojumi
(izņemot kapitālo remontu)
- Iestādes administratīvie izdevumi un ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie izdevumi
- Izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem
- Pasta, telefona un citi sakaru pakalpojumi

NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

SVARĪGĀKIE PASĀKUMI UN AKTIVITĀTES 2016. GADĀ

2016. gadā CSP attīstība notiks atbilstoši darbības stratēģijā un personāla stratēģijā noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. CSP darbinieki turpinās paaugstināt profesionālās prasmes un nodrošinās datu lietotājus ar nepieciešamo informāciju, kā arī sistēmiski pilnveidos darba procesus un datu apstrādes tehnoloģiskos risinājumus, ievērojot labas pārvaldības principus iestādē.

Tā kā 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā **Statistikas likums**, CSP ieviesīs jaunā likuma prasības CSP darbībā, īpaši stiprinot CSP kā galvenās koordinējošas institūcijas lomu oficiālās statistikas sagatavošanā.

CSP strādās „*Vision 2020*” pasākumu ieviešanā, īstenojot grantu programmas projektus un ieviesīs *OECD* rekomendācijas, kas saskan ar ESS vispārējiem attīstības virzieniem un CSP stratēģijā noteiktajiem attīstības darbiem.

Strādājot dinamiskajā ESS vidē, CSP īsteno aktīvu starptautisko sadarbību un attīstīs arvien jaunus sadarbības instrumentus, kas veicinās ieguldīto resursu ilgtspēju, kā arī iesaistīsies statistikas sagatavošanā jauno ES iniciatīvu veidošanai.

CSP veicinās statistikas sistēmas attīstību, aktīvi piedaloties Eiropas Padomes un *Eurostat* darba grupās, komitejās, ES tiesību aktu sagatavošanas procesā.

Paredzētās aktivitātes

- darbu sāks **Statistikas padome**;
- pirmo reizi CSP sagatavos **Oficiālās statistikas programmu** trīs gadiem (2017.–2019. gadam), lai nodrošinātu datu lietotājus ar informāciju par valstī pieejamo oficiālo statistiku;
- izstrādās **Oficiālās statistikas prakses kodeksu**, lai noteiktu Eiropas Statistikas prakses kodeksam atbilstošas kvalitātes prasības Latvijā;
- sagatavos **Statistikas portāla** projekta aprakstu un iesniegs projekta pieteikumu ERAF finansējumam;
- veidos CSP **administratīvo datu kvalitātes novērtēšanas sistēmu**, lai statistikas ražošanai izmantotie administratīvie dati tiktu vienoti un sistemātiski izvērtēti un dokumentēti;
- sagatavos Ministru kabineta informatīvo ziņojumu par **administratīvo datu izmantošanu** CSP, problēmām un iespējamajiem risinājumiem;

Nākamajā gadā plānotie pasākumi

- attīstīs **sociālās statistikas datu noliktavu**;
- iesniegs Ministru kabinetam informatīvo ziņojumu par **2021. gada tautas skaitīšanas** sagatavošanai un organizēšanai paredzēto pasākumu plāna izpildi;
- veiks tautas **mikroskaitīšanas** datu apstrādi un analīzi, lai pilnveidotu metodoloģiju Latvijas un tās administratīvo teritoriju iedzīvotāju skaita novērtējumam;
- turpinās respondentu **administratīvās slodzes samazināšanu**: veidos un attīstīs administratīvo datu apstrādes un analīzes sistēmas sociālās, uzņēmējdarbības, lauksaimniecības un cenu statistikas jomā;
- inovāciju statistikas jomā sāks „**Latvijas viedās specializācijas stratēģijas**” monitoringam atbilstošu datu ieguvī un uzkrāšanu;
- iesaistīsies ESS attīstības plāna „**VISION 2020**” aktivitātēs, kas paredz inovācijas statistikas sagatavošanā un izplatīšanā.

CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE

Pārskatu veidoja:

Dzidra Ceihnere

Informāciju pārskatam sniedza:

Anita Raubena, Armands Plāte, Dace Tomase, Dana Zariņa, Ieva Aināre, Ieva Zemeskalna, Ieva Začeste, Ilze Skujeniece, Guna Graudiņa, Gundega Kuzmina, Janīna Dišereite, Jolanta Minkevica, Lolita Grase, Maranda Behmane, Pāvels Onufrijevs, Ramona Skakunova, Svetlana Jesilevska, Uldis Ainārs, Vita Kisjicka

Datorsalikums, dizains:

Maija Graudiņa

Fotogrāfiju autori:

Kaspars Vasaraudzis, Toms Norde, Ekonomikas ministrija

www.csb.gov.lv
Lāčplēša ielā 1, Rīgā, LV-1301
Tālrunis 67366850, fakss 67830137
e-pasts csb@csb.gov.lv